

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Obsah:

1	Identifikační údaje o škole	4
1.1	Název ŠVP	4
1.2	Údaje o škole	4
1.3	Zřizovatel	4
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy	5
2.2	Lokalita školy	5
2.3	Charakter a specifika budovy	6
3	Podmínky vzdělávání	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva	10
3.3	Psychosociální podmínky	12
3.4	Organizace chodu	14
3.5	Řízení mateřské školy	18
3.6	Personální a pedagogické zajištění	19
3.7	Spoluúčast rodičů	21
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	22
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	23
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	26
4	Organizace vzdělávání	28
5	Charakteristika vzdělávacího programu	30
5.1	Zaměření školy	30
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	32
5.3	Metody a formy vzdělávání	32
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	33
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	35
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	36
6	Vzdělávací obsah	37
6.1	Integrované bloky	37
6.1.1	Forma vzdělávání: Denní - Motto: "Při každé hře ať se dítě učí. Učení ať je také vždy hrou."	37
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	54
6.3	Dílčí projekty a programy	55
7	Systém evaluace	67
7.1	Evaluační systém mateřské školy, pedagogická diagnostika	67
8	Přílohy	70
8.1	Vhodné UP pro ČG a MG	70

8.2	Seznam Albi knih a Albi pomůcek	71
8.3	Seznam souborů LOGICO ve třídě Žluťásků	73
8.4	Seznam souborů LOGICO ve třídě Bělásků	73
8.5	Seznam souborů LOGICO ve třídě Modrásků	74
8.6	Vhodné UP pro rozvoj polytechniky v MŠ II. - pomůcky a literatura	75
8.7	Polytechnika v MŠ I. – CA	76
8.8	Pomůcky pro podporu EVVO vzdělávání	78
8.9	Podpisy zaměstnanců:	80

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Krok za krokem poznáváme svět

MOTIVAČNÍ NÁZEV: "Při každé hře až se dítě učí. Učení ať je také vždy hrou."

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola, Brno, Hochmanova 25, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Hochmanova 2432/25, 628 00 Brno – Líšeň

KONTAKTY: Telefon: 544 210 331

Email: ms.hochman@seznam.cz

REDIZO: 600106756

IČO: 49466755

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Blanka Fojtová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Ředitelka a kolektiv pedagogů mateřské školy

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Brno, městská část Brno – Líšeň

ADRESA ZŘIZOVATELE: Jírova 2609/2, 628 00 Brno – Líšeň

KONTAKTY: Mgr. Břetislav Štefan – starosta MČ Brno – Líšeň, tel. 544 424 810

Jan Skotal - I. místostarosta MČ Brno – Líšeň, tel. 544 424 813

Mgr. Alena Stejskalová – II. místostarostka MČ Brno – Líšeň, tel. 544 424 814

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2023

VERZE ŠVP: 9

ČÍSLO JEDNACÍ: 128/23 ze dne 1. 9. 2023

DATUM PROJEDNÁNÍ NA PEDAGOGICKÉ RADĚ: 28. 8. 2023

.....
ředitel školy

Mgr. Blanka Fojtová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 84 dětí

Počet tříd: 3 třídy: I. Žluťasci, II. Bělasci a III. Modrásci

Počet pracovníků: 12

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. asistenty pedagoga, školní asistenty, chůvy apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Dne 29. 1. 1988 byla na brněnském sídlišti Líšeň slavnostně otevřena naše mateřská škola. Vzhledem ke svému poslání je poloha školy volena velmi dobře. Nachází se v severovýchodní části sídliště, mimo rušné silnice, ale přesto je zde dobré spojení MHD – autobusy, trolejbusy i tramvají. Před mateřskou školou je vybudováno parkoviště.

Nedaleko školy je radnice, poliklinika, 4 základní školy a veřejná knihovna. S těmito institucemi máme navázanou spolupráci. Blízkého lesa využíváme při vycházkách s dětmi k pozorování a ochraně přírody. S dětmi se vydáváme na vycházky i do místního parku – rokle, kde mají děti možnost vidět domácí zvířata, pozorovat přírodu a pohrát si na hřišti. V rámci environmentálního vzdělávání dětí navštěvujeme i chráněné krajinné území Hády, které se nachází poblíž naší MŠ; s dětmi jezdíme na výlety i do chráněné krajinné oblasti Mariánské údolí. V zimních měsících chodí děti pozorovat sportovce na lední kluziště v Salesku a na kopci u Saleska chodíme s dětmi bobovat.

Ve staré zástavbě Líšeň se mohou děti seznamovat s různorodou architekturou (zámek s jízdárnou, kostel, rodinné domy), způsobem života ve venkovském stylu (domácí zvířata, zahrady), navštěvovat líšeňské divadlo, seznamovat se s folklórem a lidovými tradicemi.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova mateřské školy je moderní, účelová, dvoupodlažní, má tři třídy s příslušenstvím, vlastní kuchyni a školní zahradu.

Dopravní dostupnost školy:

Dopravní spojení v rámci MHD: autobusy, trolejbusy a tramvaje – nejbližší zastávka – Jírova. Před mateřskou školou se nachází parkoviště.

Informace z historie školy:

Mateřská škola byla otevřena 29. 1. 1988. Od 1. 1. 1994 získala mateřská škola právní subjektivitu a od roku 2001 pracujeme podle mezinárodního vzdělávacího programu Začít spolu (dále jen „ZaS“). V roce 2001 se stala naše mateřská škola modelovou školou programu ZaS – pravidelně se u nás pořádá vzdělávání učitelů předškolní pedagogiky.

Budova naší mateřské školy prošla v předchozích letech významnými rekonstrukcemi ve spolupráci s ÚMČ Brno – Líšeň.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Všechny vnitřní i venkovní prostory a vybavení naší mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy v platném znění; vzhledem ke zvýšené kapacitě na 84 dětí od 1. 9. 2012 byla krajskou hygienickou stanicí povolena výjimka na počet vybavení dětských umýváren a WC.

Každá třída má svoji šatnu, umývárnu, WC, přípravnou kuchyňku, sklad pro ukládání lehátek a lůžkovin, šatnu pro učitelky.

Prostorové uspořádání vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Třídy jsou uspořádány dle principů ZaS – do center aktivit (dále jen „CA“).

Nábytek, dětské umývárny s toaletami a vybavení pro odpočinek ve třídách splňuje antropometrické požadavky. Nábytek a zařízení odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Pro skupinové i individuální činnosti dětí jsou prostory tříd uspořádány do CA: ateliér, dílna, domácnost, kostky, stolní hry, knihy a písmena, pokusy a objevy, písek a voda, dramatické a hudební hry, informatika, ručičky. Tím je zajištěno podnětné vzdělávací prostředí umožňující prožitkové a kooperativní učení dětí hrou a činnostmi. Třídy i jednotlivá CA jsou velmi dobře vybaveny pro různorodé činnosti dětí. Většina hraček, učebních pomůcek, materiálů a doplňků k tvořivé činnosti dětí je uložen v otevřených policových skříňkách, děti tak mají o uložení těchto věcí přehled a mohou je samostatně využívat pro spontánní i řízené činnosti. Paní učitelky doplňují potřebné materiály a přírodniny k tvořivým aktivitám podle plánovaných činností s dětmi. Dle nabídky trhu a potřeb dětí průběžně doplňujeme vhodné hračky a učební pomůcky.

Pro lepší orientaci dětí ve třídách má většina didaktických pomůcek označené místo uložení popiskem a fotografií. Učební pomůcky připravené pro konkrétní týden (náplň CA) ukládá každá třída na vyhrazené místo.

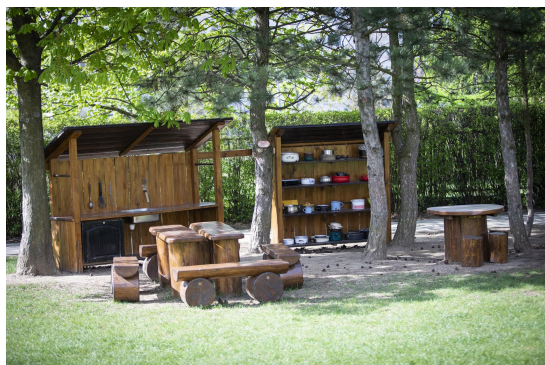

Výtvarné práce dětí včetně keramických (škola má vlastní keramickou pec) vystavujeme pro rodiče a veřejnost v celé budově školy – děti se tím podílí na estetické výzdobě školy. Většinu výtvarných prací, pracovních listů a fotografií zakládají učitelky s dětmi do portfolií.

Z budovy mateřské školy můžeme přímo vyjít na prostornou školní zahradu (dále jen „SZ“) osázenou listnatými a jehličnatými stromy. Okrasné keře vysázené kolem plotu chrání zahradu před hlukem a prachem. Zahrada je vybavena třemi pískovišti, která jsou kryta velkým slunečníkem; dřevěnými průlezkami a herními prvky (hrad se 2 skluzavkami, tunelem, lanovým mostem a lanovou lezeckou stěnou; loď se skluzavkou a šplhadly; autobus; domeček; lavička "krokodýl"; pružinové houpadlo; pružinový labyrint; stěna pro míčové hry; polní kuchyň; piškvorky a v letních měsících dřevěná vodní cesta) sloužící ke hrám a rozvoji pohybových dovedností dětí.

Na ŠZ jsou také vytvořena CA, která využíváme k environmentálnímu vzdělávání a rozvoji polytechnických dovedností dětí (přírodní jezírko, pocitový chodník, hmyzí hotel, bylinkový kopeček, zeleninové záhony, koutek s ovocnými stromy a keři, 3 vyvýšené záhony a pracovní ponk).

Při vhodném počasí mohou děti na ŠZ k pohybovým aktivitám využívat jízdy na koloběžkách a odrážedlech, v zimě boby a lopaty. Ke spontánním a řízeným pohybovým hrám využíváme míče, branky, padák, obruče, pomůcky k překážkovým a opičím drahám apod.

Environmentální koutek na ŠZ nabízí dětem možnosti pro zkoumání a bádání – různé typy lup, dalekohledy, vzdělávací kartičky apod. Na ŠZ mají děti k dispozici pracovní ponk a nářadí pro tvoření v technickém směru. Velkou výhodou naší ŠZ je prostorná terasa, kde se mohou děti v případě potřeby schovat před sluncem nebo deštěm. Terasu využíváme všestranným způsobem (CA, volné i řízené hry: kreslení, stavění z kostek, stavebnice apod.) Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- ve třídách: oprava žaluzií, zvelebení odpočinkových koutků – do 31. 8. 2025
- venkovní videotelefon pro boční vchod školní kuchyně, oprava odpadů v kuchyni – do 31. 8. 2026
- na ŠZ: dokoupit dětské zahradní náčiní (smetáky, hrábě, malé lopatky apod.) - do 31. 8. 2024, pořídit pro děti teepee, houpadlo, vahadlovou houpačku a prohazovadlo na míčové hry – dle financí, zajistit nátěry plotu – do 31. 8. 2024, obnova herních prvků – autobus, rekonstrukce betonových ploch – do 31. 8. 2028
- na ŠZ: doplňovat vybavení pro pohybové aktivity dětí - např. míče, potřeby pro florbal, soft tenis, catch ball – průběžně; pořídit dětem piknikové deky na odpočinek a hry – do 31. 8. 24; doplňovat EVVO koutek – průběžně
- vstup do mateřské školy: oprava venkovních příchodových schodů – do 31. 8. 2024
- doplňovat vybavení mateřské školy – průběžně.

3.2 Životospráva

V naší školní kuchyni zajišťujeme dětem plnohodnotnou a vyváženou stravu dle výživových norem daného spotřebního koše. Jídlo připravujeme převážně v konvektomatu = zdravá technologie přípravy jídla.

Po celý den dětem zajišťujeme pitný režim a dbáme na to, aby děti pitný režim využívaly. Ve třídách mají děti na výběr k pití vždy vodu, čaj a šťávu. V době pobytu venku na ŠZ mají děti po celou dobu k dispozici: v létě vodu, v zimě teplý čaj.

Všichni zaměstnanci respektují individuální potřeby dětí – nenutíme děti do jídla, každé dítě má možnost výběru a velikosti porcí.

Každá třída má zpracovaný svůj rytmický řád dne, který vychází z provozního řádu školy. Rytmičtý řád dne stanovuje časový průběh činností, lze jej přizpůsobit aktuálním potřebám dětí a situaci v mateřské škole. Dodržujeme maximální tříhodinový interval mezi podáváním jednotlivých jídel.

Snažíme se, aby děti pobývaly často venku – dopoledne i odpoledne. Program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Při vhodných klimatických podmínkách minimálně 2 hodiny denně. Za pěkného počasí využíváme pobytu venku na ŠZ i v odpoledních činnostech. V letních měsících praktikujeme scházení dětí přímo na ŠZ a činnosti z CA tak přenášíme a upravujeme pro toto prostředí.

Aktivita při spontánních a řízených činnostech, pro rozvíjení pohybových schopností a dovedností, nabízíme dětem dostatek tělovýchovného náčiní a náradí ve třídě i při spontánních činnostech a při pobytu venku.

Respektujeme individuální potřebu spánku – dětem, které neusnou, nabízíme po krátkém odpočinku s poslechem pohádky, hudby apod. klidové činnosti.

Všichni pedagogové se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor - např. při stravování, při sdělování zážitků "z víkendu" (smysluplné využívání volného času), při společných pohybových hrách, udržováním čistého prostředí apod.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- ve třídách: zajistit, aby všechny děti měly vhodnou obuv a oblečení na pobyt venku do každého počasí – průběžně
- pro pobyt venku: zajistit dětem nové reflexní vesty – barevně rozlišit třídy – do 31. 8. 2024
- ve školní kuchyni: pořídit nový konvektomat – do 31. 8. 2025

3.3 Psychosociální podmínky

Vzdělávání dětí v naší mateřské škole probíhá podle vzdělávacího programu ZaS. Uplatňování principů programu ZaS vytváří velmi dobré psychosociální podmínky pro vedení a osobnostní rozvoj dětí. Nové děti mají možnost postupné adaptace v mateřské škole se zákonnými zástupci dětí, učitelky se s rodiči domlouvají na individuálním adaptačním režimu. Před zahájením školního roku zveme všechny nově přihlášené děti na tzv. adaptační odpoledne, kde se děti seznámí s prostředím své třídy a se svými učitelkami. Po krátkém programu (částečně řízeném a částečně volném) se děti se svým doprovodem přesouvají na školní zahradu, kde program pokračuje a kde jsou již pozvány i stávající děti, které v září opět nastoupí do mateřské školy.

Pro nové i stávající zákonné zástupce dětí pořádné před začátkem školního roku informační schůzky – každá třída zvlášť. Učitelky představí mateřskou školu, svou třídu, pravidla komunikace, adaptaci, seznámí zákonný zástupce se ŠVP, ŠŘ, vzdělávacím programem ZaS apod. Rodiče mají možnost se doptávat na konkrétní informace jak při schůzce, tak i soukromě.

Třídy jsou věkově smíšené (heterogenní). Dítě tak po celou dobu docházky do mateřské školy dochází do jedné třídy a má "svoje" paní učitelky. Učitelky na třídách se mění pouze v nezbytném případě, aby mohly po celou dobu docházky dítěte systematicky pracovat na jeho osobnostním rozvoji. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné.

Začátkem školního roku vytváří učitelky s dětmi třídní pravidla. Výsledkem je vždy celoroční nástěnka s přehledem těchto pravidel. K pravidlům se průběžně dle potřeby vracíme

během školního roku. Účast dětí na vytváření pravidel vede děti k vnímání významu pravidel. Učitelky i děti dbají na dodržování pravidel. Učitelky se snaží o to, aby se každé dítě ve třídě cítilo dobře. Vytváříme přátelské prostředí. Děti vybízíme ke komunikaci, aby si dokázaly dle svých možností říct, co potřebují, co se jim líbí a co jim je nepříjemné. Chceme, aby vztah učitelů, dětí a rodičů i ostatních zaměstnanců byl partnerský, založený na vzájemném respektu a úctě – využíváme poznatků z knihy "Respektovat a být respektován".

Učitelky mají přehled v dokumentech a poznatky využívají při práci s dětmi:

- Etický kodex učitele
- Desatero formativního hodnocení v mateřské škole
- Wellbeing

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou – program ZaS. Učitelky s dětmi společně plánují činnosti do jednotlivých CA. Děti mají možnost aktivní spoluúčasti vytváření námětů činností. Učitelka připravuje prostředí dle plánu, dokáže ale využívat i okamžité pocity, nápady a postřehy dětí "začalo sněžit...", při své vzdělávací činnosti s dětmi. Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům, využívá poznatků z knihy Respektovat a být respektován. Dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte – využívá jazyk popisný, vede dítě k sebehodnocení a sebevyjádření, poskytuje dítěti zpětnou vazbu. Naším zájmem je, aby se dětem a dospělým v naší MŠ líbilo – cítili se spokojeně, jistě a bezpečně. V souladu s Maslowovým modelem přirozených lidských potřeb se snažíme vytvářet podmínky pro uspokojování těchto potřeb u dětí i dospělých v naší mateřské škole.

Mateřská škola má zpracovaný dílčí projekt "Prevence rizikových projevů chování u dětí" (viz. dílčí projekty a programy) a záměry projektu zařazují učitelky průběžně do třídních vzdělávacích plánů.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- zavedení informační schůzky pro zákonné zástupce nově přijatých dětí v červnu - do 31. 8. 2024
- vytvářet vhodné podmínky pro děti se ŠVP (inkluze) a děti nadané

DVPP – průběžně, dle potřeb mateřské školy

- technická mateřská škola – konference, semináře k polytechnickému vzdělávání + realizace
- spolupráce s organizací Step by step – semináře, webináře, letní školy – dle nabídky SbS, zejména pro začínající učitelky
- pokračovat v úzké spolupráci s organizací Step by Step při realizaci metodického centra v naší mateřské škole
- vzdělávání v oblasti dílčího projektu ŠVP prevence rizikových projevů chování dětí

- vzdělávání vycházející z autoevaluace učitelek na konci školního roku
- vzdělávání v oblasti hlavního cíle školy: EVVO, TMŠ, ICT
- samostudium – dle zaměření ročního plánu školy, individuálních potřeb učitelek
- ostatní školení (sledovat nabídku školení, zaměřit se na wellbeing, formativní hodnocení, komunikaci apod.)
- pro zkvalitnění naplňování individuálních vzdělávacích potřeb dětí se i nadále budeme zaměřovat na cílené a plánované pozorování dětí při všech činnostech v mateřské škole

3.4 Organizace chodu

Provoz mateřské školy

6:30 zahájení provozu, scházení dětí ve třídě "Žluťásků"

7:30 zahájení provozu ve třídě Bělásků a Modrásků

do 8:00 doporučený příchod do mateřské školy

12:30 odchod dětí po obědě

15:00 - 16:30 pozvolné vyzvedávání dětí

od 15:45 vyzvedávání dětí Žluťásků ve třídě Bělásků, ukončen provoz třídy Žluťásků

od 16:00 vyzvedávání dětí Modrásků ve třídě Bělásků, ukončen provoz třídy Modrásků

16:30 ukončení provozu školy, uzamčení školy

Rodiče mohou přivádět a odvádět své děti během celého dne – doporučená doba příchodu do mateřské školy je do 8:00, odchodu dětí po obědě do 12:30, odpoledního odchodu z mateřské školy od 15:00. V 16:30 se budova mateřské školy uzamyká – žádáme rodiče, aby v tento čas opustili s dětmi prostory mateřské školy.

Co děláme celý den – rytmický řád dne I. třída Žluťásci

6:30 - 9:00 scházení dětí, volné hry, ranní kruh, centra aktivit

9:00 - 9:30 hygiena, průběžná svačina

9:30 - 9:45 hygiena, převlékání, individuální nebo skupinová vzdělávací činnost s dětmi

9:45 - 11:45 pobyt venku (dle klimatických podmínek)

11:45 - 12:00 převlékání, hygiena

12:00 - 12:30 oběd

12:30 - 12:45 hygiena, příprava na odpočinek

12:45 - 14:15 odpočinek, poslech pohádky dle plánu výchovné práce, relaxační hudba (děti nespí – odpočinek cca 0,5 hod., poté individuální práce, klidové činnosti)

14:15 - 15:45 hygiena, odpolední průběžná svačina 14:15 - 14:45, volné hry, spontánní hry v CA

v 15:45 odchod do třídy Bělásků

Co děláme celý den – rytmický řád dne II. třída Bělásci

7:30 - 9:00 scházení dětí, volné hry, ranní kruh, centra aktivit

9:00 - 9:30 hygiena, průběžná svačina

9:30 - 9:45 hygiena, převlékání, individuální nebo skupinová vzdělávací činnost s dětmi

9:45 - 11:45 pobyt venku (dle klimatických podmínek)

11:45 - 12:00 převlékání, hygiena

12:00 - 12:30 oběd

12:30 - 12:45 hygiena, příprava na odpočinek

13:00 - 14:15 odpočinek, poslech pohádky dle plánu výchovné práce, relaxační hudba (děti nespí – odpočinek cca 0,5 hod., poté individuální práce, klidové činnosti)

14:15 - 16:30 hygiena, odpolední průběžná svačina 14:15 - 14:45, volné hry, spontánní hry v CA

Co děláme celý den – rytmický řád dne III. třída Modrásci

7:30 - 9:00 scházení dětí, volné hry, ranní kruh, centra aktivit

9:00 - 9:30 hygiena, průběžná svačina

9:30 - 9:45 hygiena, převlékání, individuální nebo skupinová vzdělávací činnost s dětmi

9:45 - 11:45 pobyt venku (dle klimatických podmínek)

11:45 - 12:00 převlékání, hygiena

12:00 - 12:30 oběd

12:30 - 12:45 hygiena, příprava na odpočinek

13:00 - 14:15 odpočinek, poslech pohádky dle plánu výchovné práce, relaxační hudba (děti nespí – odpočinek cca 0,5 hod., poté individuální práce, klidové činnosti)

14:15 - 16:00 hygiena, odpolední průběžná svačina 14:15 - 14:45, volné hry, spontánní hry v CA

16:00 odchod do třídy Bělásků

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Zpravidla v pondělí připraví učitelka dětem např. překážkovou dráhu či nabídne jinou pohybovou aktivitu. Během týdne pak využíváme CA: pohyb. Na ŠZ mají děti možnost volných pohybových aktivit na herních prvcích, řízené a volné pohybové hry (např. cvičení s padákem, míčové hry, překážkové dráhy, opičí dráhy, jízda na koloběžce nebo odrážedle; v zimě bobování apod.). V pobytu venku využíváme i vycházek v okolí mateřské školy.

Učitelé se po dobu své přímé pedagogické činnosti plně věnují dětem. Děti nacházejí v mateřské škole potřebné zázemí – třídy jsou přizpůsobeny dětem předškolního věku. Děti mají možnost volby své hry: s čím si budou hrát, kde ve třídě si budou hrát, jestli samo nebo s kamarádem/kamarády. Každá třída má svůj odpočinkový koutek, kde mají děti možnost odpočinku, soukromí a klidu dle vlastní potřeby.

Každé dítě při vstupu do třídy přichází k učitelce, nebo učitelka k dítěti a zdraví se podáním ruky. Děti se s rodiči loučí ve dveřích třídy, a to až po přivítání s učitelkou – dochází k předání dítěte. Děti mají možnost s rodiči využít ve třídách ranní úkol – tematický, krátký a jednoduchý, který si rodič může s dítětem splnit, než se společně rozloučí. Ranní úkol má mimo jiné funkci plynulého přechodu od rodičů do MŠ. Při odchodu dítěte ze třídy s pověřenou osobou, se dítě nejdříve rozloučí podáním ruky s učitelkou a poté je předáno a opouští prostor třídy se svým doprovodem a odchází do šatny.

Samotná adaptace je vždy přizpůsobena potřebám konkrétního dítěte a domlouvá se na ní učitelka se zákonným zástupcem. V případě náročnější adaptace dítěte hledáme nejvhodnější cestu, jak dítěti pomoci. Někdy pomůže krátké rozloučení a odchod rodiče (oproti zdlouhavému loučení a přemlouvání); jindy pomůže zpočátku krátký pobyt dítěte v mateřské škole, který se postupně prodlužuje; někteří rodiče využívají možnosti pobytu ve třídě s dítětem apod. Letáček s některými obecnými radami týkajícími se adaptace dětí dostávají rodiče na úvodní schůzce.

Vzdělávání dětí uskutečňujeme v integrovaných blocích. Činnosti si děti vybírají samostatně. Snažíme se, aby spontánní a řízené činnosti byly vyvážené. Zapojení do řízených činností je dobrovolné, probíhá v menších skupinkách i individuálně. Frontální formu práce s dětmi používáme v ranním nebo diskusním a hodnotícím kruhu, který plní dle zaměření roli komunikativní, informační, psychosociální; zapojení dětí je opět dobrovolné.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. V každé třídě je vymezený prostor, kde děti mohou prezentovat své rozestavěné stavebnice, skládačky, mozaiky apod.

Principy programu ZaS a rytmický řád dne respektují věkové a individuální potřeby dětí. Rytmický řád dne je důležitým výchovně vzdělávacím prostředkem v práci mateřské školy – promyšlené, účelné a pravidelné střídání různých činností navozuje u dětí jistotu a pocit bezpečí v mateřské škole.

Vzdělávací nabídka (připravené činnosti v CA) realizovaná podle Gardnerovy mnohočetné inteligence umožňuje dětem vybrat si aktivitu, která odpovídá jejich schopnostem a zájmům; pracovat svým vlastním tempem a uplatnit vlastní styl při řešení problémů; pracovat samostatně, rozhodovat se, být zodpovědný za svoji práci; spolupracovat ve skupině a osvojovat si tak sociální dovednosti; zažít úspěch.

V programu ZaS uplatňujeme pedagogický styl se vzdělávací nabídkou v CA. Centra jsou vytvořena tak, aby si děti mohly vybírat řízené činnosti podle typu své inteligence – zájmů a dovedností (Gardnerova teorie mnohočetné inteligence), byly aktivní, experimentovaly a kooperovaly. Sledujeme, aby vzdělávací nabídka odpovídala věkovým i individuální potřebám, možnostem a zájmům dětí, podporovala jejich aktivitu, osobní samostatnost i spolupráci, komunikativní dovednosti, pohybový rozvoj (denní pohybové aktivity) a vedla děti k osvojení hodnot naší společnosti i zaujímání osobních postojů ke sledovaným a prožívaným dějům, jevům, skutečnostem.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Každé dítě má ve třídě svůj košík, do kterého si vkládá své pyžamo, svou hračku na spaní, případně své obrázky a výrobky. V případě potřeby mají děti možnost využít klidový koutek ve třídě. K zajištění soukromí na wc slouží stěny mezi jednotlivými záchody.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Do plánování činností CA se pravidelně zapojují děti – využíváme jejich nápadů a námětů – společně vytváříme myšlenkovou mapu. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Učitelka připravuje náměty do CA, které jsou bohaté a různorodé (pro mladší i starší děti), případně přímo mířené na konkrétní dítě, děti. Třídy jsou naplňovány do kapacity maximálně 28 dětí. Spojování tříd je omezeno a dochází k němu jen ze závažných organizačních důvodů.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

Ve třídě:

- pokračovat ve společném plánování do CA vycházející z potřeb dětí - průběžně
- pokračovat ve vizi programu ZaS
- uplatňovat spontánní náměty, pocity a situací dětí pro výchovně vzdělávací proces
- nadále v rámci čtenářské pregramotnosti zařazovat logopedické chvilky (zejména pro děti s vadami výslovnosti)

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly jednotlivých zaměstnanců školy jsou dány pracovními náplněmi, kompetencemi a závěry z porad. Ředitelka školy má zpracovaný kontrolní a hospitační plán, sleduje a vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. Všichni se podílejí na řízení školy prostřednictvím přidělených kompetencí, spoluúčastí na evaluaci a aktualizaci školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP), ročního plánu školy a řádů školy. Školní řád, ŠVP a interní dokumentace školy stanovuje pravidla organizace a chodu naší mateřské školy, kontrolní a evaluační systém školy. Pracovníci mají tyto materiály k dispozici na třídách a informační nástěnce pro zaměstnance. Ve školní knihovně mohou využívat odborné knihy, metodiky, časopisy a pracovní materiály. Týmová evaluace a sebehodnocení pedagogů nám poskytuje zpětnou vazbu stanovení cílů další práce sloužící pro zkvalitnění provozu celé mateřské školy.

Předávání informací mezi zaměstnanci školy je zajištěno zejména pracovními poradami a pedagogickými radami konanými podle plánů porad, v případě potřeby i mimořádnými poradami. Aktuální informace jsou vyvěšovány na nástěnce u docházky zaměstnanců.

Zákonným zástupcům jsou informace předávány:

- ústně: informační schůzka pro rodiče (seznámení se s ŠVP, ŠŘ, organizační záležitosti apod.); konzultacemi o průběhu a výsledcích vzdělávání dětí (IP); při scházení a rozcházení dětí – aktuální informace
- písemně: na webových stránkách, emailem, na nástěnkách (o aktuálních událostech, vzdělávací práci a jejím plánování); v šatnách dětí a na webových stránkách MŠ mají rodiče k dispozici školní řád, ŠVP, informační leták školy

Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci a využívá potenciálu každého zaměstnance. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci i zákonné zástupce dětí.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. Vše se prolíná a navazuje na sebe. Kontrolní a evaluační činnosti jsou smysluplné a užitečné.

Plán spolupráce s dalšími subjekty (klubem rodičů při MŠ, ZŠ, ŠPZ, odborníky, subjekty zajišťujícími EVVO, kulturní a vzdělávací akce dětí, ÚMČ) je součástí ročního plánu. Práci naší školy se snažíme prezentovat i navenek pořádáním seminářů k programu ZaS pro odbornou veřejnost, informacemi o programu školy na veřejné nástěnce budovy školy, články v tisku, pořádáním dnů otevřených dveří, tvořivých dílen pro rodiče a děti, veřejných vystoupení a akcemi na školní zahradě pořádanými pro širokou veřejnost. K dobrému jménu naší školy přispívá i vzájemná spolupráce všech zaměstnanců mateřské školy.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- pokračovat v prezentaci práce školy pro odbornou veřejnost ve spolupráci s organizací Step by step - metodické centrum ZaS
- zavést "online informační systém" pro komunikaci směrem k rodičům – od 31. 8. 2027

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Péči o děti zajišťuje prací na plný úvazek šest učitelek (včetně ředitelky školy) a jedna učitelka na zkrácený úvazek, dvě kuchařky, vedoucí školní kuchyně (poloviční úvazek) a dvě provozní pracovnice zajišťující úklid (zkrácený úvazek).

Pedagogičtí pracovníci, kteří nesplňují předepsanou odbornou kvalifikaci, si ji průběžně doplňují.

Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem. Tým pracovníků školy funguje na principu spolupráce a koležičtosti. Dělení kompetencí se snažíme přizpůsobit silným stránkám každého zaměstnance tak, aby výsledná práce byla co nejvíce efektivní.

Všichni zaměstnanci se soustavně vzdělávají (pedagogové dle aktuálního ročního plánu DVPP a vlastní autoevaluace). Učitelé v rámci zkvalitnění své pedagogické práce využívají vzájemných sdílení (obohacení o příklady dobré praxe, konzultace, inspirace atd.) a cíleného pozorování na třídě (diagnostika, zpětná vazba, adaptace, sociální klima třídy atd.) Poznatky ze vzdělávání si vzájemně předáváme na pedagogických radách a snažíme se je uplatňovat dále v praxi.

Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Pracovní doba zaměstnanců je přizpůsobena rytmickému řádu dne a optimální pedagogické péči o děti. Při své práci všichni naši zaměstnanci jednají podle obecně platných pravidel společenského chování, řádů školy, principů programu ZaS a svým chováním poskytují dětem správně vzory (spontánní sociální učení).

I. třída – Žluťáci

Překryv učitelek po dobu trvání pracovního poměru školního asistenta z OP JAK (do 30. 6. 2024)

- při ranní směně ředitelky: 9:15 - 12:30 = tj. 3h 15min
- při odpolední směně ředitelky: 11:00 - 12:30 = tj. 1h 30min

Překryv po ukončení pracovního poměru školního asistenta z OP JAK (od 1. 7. 2023)

- při ranní směně ředitelky: 9:15 - 11:00 = tj. 1h 45min
- při odpolední směně ředitelky 9:30 - 11:00 = tj. 1h 30min

II. třída – Bělásci

Překryv učitelek denně 9:15 - 12:50 = tj. 3h 35min

V týdnu VI. (viz. pracovní doba učitelek) 9:30 - 12:50 = tj. 3h 20min

III. třída – Modrásci

Překryv učitelek 9:30 - 12:50 = tj. 3h 20min

V týdnu II. (viz. pracovní doba učitelek) 9:15 - 16:30 = tj. 3h 35min

Naše učitelky znají povinnosti učitele mateřské školy dané RVP PV a ve své práci se jimi řídí. Ví, že základní formou vzdělávání dětí v mateřské škole je interakce učitelky s dítětem v průběhu celého dne a využívají spontánně vzniklých situací při výchově a vzdělávání dětí.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- přijímání nových zaměstnanců
- při přijímání nových pedagogických pracovníků pracovat dle adaptačního plánu a stanovit uvádějící učitelku
- noví pedagogičtí zaměstnanci se zúčastní školení v programu Začít spolu
- požadovat po pedagogických pracovnících bez předepsané kvalifikace započítání a dokončení studia pro splnění požadované odbornosti dle z. č. 563/2004 Sb o pedagogických pracovnících, popřípadě inzerovat nabídku pedagogického úvazku nekvalifikovaného zaměstnance na stránkách mateřské školy či portálech s nabídkou práce
- pokračovat v zapojení do projektu/programu Erasmus+, OP JAK, dietní stravování, MAP III., popř. MAP IV
- DVPP v oblasti práce s dětmi se SVP

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce mezi zaměstnanci a rodiči funguje na základě partnerství. V řádu školy a dokumentu souznícím s programem ZaS - "Dohoda o spolupráci mezi rodinou a školou" - jsou dána pravidla komunikace a spolupráce i mezi dospělými v mateřské škole (rodiče + učitelky + provozní zaměstnanci mateřské školy).

Na naší škole působí klub rodičů. Zastupuje zájmy dětí a rodičů, podílí se rovněž na podávání námětů a připomínek k práci mateřské školy, spolu s mateřskou školou organizuje akce pro děti i rodiče.

Spolupráci s rodiči zajišťujeme především naplňováním principu ZaS – aktivní účast rodiny jako partnerů. Učitelky rodiče seznamují se školním a třídním programem na schůzkách, při konzultacích, vyvěšováním ŠVP a třídních projektů v šatnách dětí a na webových stránkách školy. Rodiče se mohou spolupodílet na jeho tvorbě, naplňování i hodnocení – podávat náměty a připomínky, poskytnout škole materiální a technickou pomoc. Rodiče mají volný přístup do třídy a mohou působit ve třídě ve třech rovinách:

- jako pozorovatelé při probíhající adaptaci svého dítěte
- jako asistenti při hře dětí, při akcích pořádaných školou, při činnostech v CA
- jako experti pořádat pro děti besedy o své práci, koníčcích, případně pozvat děti na prohlídku svého pracoviště či na exkurze zajímavých míst

Rodiče mají možnost účastnit se tzv. brigády v mateřské škole – kdy společnými silami zvelebujeme prostředí školní zahrady.

Informace mezi školou a rodiči předáváme na třídních schůzkách, na nástěnkách v šatnách dětí, osobními pohovory, konzultacemi, popř. dotazníky pro rodiče a na webových stránkách školy.

Soukromé údaje a osobní data o dětech chráníme před zneužitím vnitřními předpisy školy. Evidenční listy a diagnostické záznamy o dětech jsou uloženy v uzamčených skříňkách. Dle potřeby poskytujeme rodičům praktické zkušenosti, půjčujeme odbornou literaturu ze školní knihovny a zajišťujeme konzultace s odborníky.

Abychom v mateřské škole vhodně doplňovali rodinnou výchovu, zákonní zástupci dětí vyplňují na začátku školního roku podrobný individuální dotazník týkající se svého dítěte. Dále učitelky zpracovávají společně s rodiči individuální plán (dále „IP“) dětí, průběžně je konzultují a vyhodnocují. Snažíme se, aby se konzultací v průběhu školního roku zúčastnili rodiče všech dětí. V případě potřeby osloví učitelka zákonného zástupce i mimo běžné termíny a vyžádá si potřebnou konzultaci.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- dále šířit osvětu o programu ZaS, o jeho výhodách a pozitivním vlivu na dítě – průběžně
- dále zapojovat rodiče do výchovně vzdělávacího procesu
- využívat a uplatňovat ke spolupráci s rodiči dokument školy: Dotazník pro spolupráci rodiny a školy
- zapojení rodičů do konzultací

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami (dále se „SVP“) je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podmínky pro vzdělávání dětí se SVP v naší mateřské škole jsou zajištěny i realizací programu ZaS.

Naše mateřská škola není bezbariérová. Přijetí dítěte s tělesným postižením je vždy nutné důkladně projednat s ředitelkou školy a příslušnými odborníky (lékař, PPP, SPC apod.) a zpracovat společně s nimi IVP zohledňující druh postižení.

V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační didaktické pomůcky. V případě podpůrného opatření spočívajícího v používání kompenzačních pomůcek školské poradenské zařízení doporučí přednostně ty pomůcky, kterými již škola disponuje, pokud tím bude naplněn účel podpůrného opatření.

Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje zákon 561/2004 Sb. o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Podmínky musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.

Učitelky naší mateřské školy zajišťují tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a zabezpečují:

- zpracování plánů pedagogické podpory (dále jen „PLPP“) pro děti s podpůrnými opatřeními 1. stupně
- zpracování individuálního vzdělávacího plánu (dále jen „IVP“) pro děti s podpůrnými opatřeními 2. - 5. stupně dle doporučení školského poradenského zařízení („ŠPZ“)

V těchto plánech stanovují cíl, obsah, formy a metody práce s uplatněním principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizace činností.

- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí se SVP
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení

Při práci s dětmi se SVP učitelky spolupracují:

- se zákonnými zástupci
- školskými poradenskými zařízeními
- v případě potřeby spolupracují s odborníky mimo oblast školství

Pokud je v do mateřské školy přijato dítě se SVP snižují se počty dětí ve třídě v souladu s právními předpisy. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- k potřebám dětí se SVP vždy přistupovat individuálně – průběžně
- rozšiřovat nabídku didaktických pomůcek – průběžně
- v případě přijetí dítěte s PO 2 - 5 stupně a dle doporučení ŠPZ zajistit AP, vhodné kompenzační a didaktické pomůcky
- využití odborných znalostí speciálního pedagoga

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Naše mateřská škola je nadstandardně vybavena učebními pomůckami. Tyto učební pomůcky jsou z různých oblastí – máme dostatek materiálů a pomůcek např. pro zkoumání, bádání a experimentování v CA pokusy a objevy; dostatek hudebních nástrojů v CA divadlo a hudba; velké množství knih, hádanek, abeced a dalších pomůcek v CA knihy a písmena apod. Z nejnovějších máme rozšířené pomůcky v CA informatika o robotické hračky, tablety, mikroskopy apod. CA v naší mateřské škole zabezpečují podnětné prostředí i pro děti vykazující známky nadání.

Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Velké množství materiálů se nachází ve třídách, v kabinetech, v izolaci a skladu hraček. Učitelky průběžně pomůcky obměňují – zejména v rámci námětů v CA. Učitelky sledují potřeby dětí a snaží se vytvářet podnětné prostředí, které děti co nejvíce zaujme a bude rozvíjet.

Připravené prostředí CA je naším nejsilnějším nástrojem k stimulaci rozvoje nadání. Děti zde mají možnost vybrat si dle svých preferencí, čemu se budou věnovat. Výběr jednotlivých dětí učitelka sleduje a zaznamenává a v případě potřeby nabídku doplňuje či rozšiřuje.

Děti se podílí na plánování činností do CA a podle typu své inteligence (Gardnerova teorie mnohočetné inteligence) si vybírají činnosti a učební pomůcky, naplňující jejich potřeby a zájmy – jsou aktivní (aktivní učení).

Vyhledávání dětí nadaných v mateřské škole probíhá zejména pomocí pozorování – sledujeme zájmy dítěte, úroveň jeho znalostí a dovedností. Uvědomujeme si, že včasné podchycení nadání dítěte je důležité pro jeho další rozvoj. Snažíme se odhalit u dětí mimořádné schopnosti či nadání a rozvíjet je formou rozmanité vzdělávací nabídky. Pracujeme s teorií rozmanitých inteligencí H. Gardnera:

Typ inteligence	Charakteristika	Potřeby a záliby
verbální	schopnost ovládnout a obsáhnout všechny stránky jazyka	čtení, psaní, vyprávění příběhů, slovní hry, rozhovory
logicko-matematická	schopnost uvažovat logicky a systematicky, vědecky	manipulace s předměty, bádání, pokusy, řešení logických skládanek, hlavolamů, technické zájmy
prostorová	schopnost přesně postřehnout, pochopit, uložit do paměti a vybavit si tvary, uspořádání předmětů v prostoru, orientace v prostoru	modelářství, návrhářství, vizuální znázorňování, skládačky, ilustrované knihy, návštěvy muzeí výtvarného umění
hudební	schopnost porozumět rytmickým a intonačním modelům hudby, kvalitám tónů a zvuků, schopnost pamatovat si informace ve zvukové podobě	zpívání, pískání, broukání, vyťukávání rytmu, pozpěvování během dne, poslech hudby, hra na hudební nástroj
tělesně-kinestetická	schopnost velice obratně používat svého těla jak pro	tanec, běhání, skákání, hraní rolí, dramatické umění,

	sebevyjádření, tak pro činnosti zaměřené k určitému cíli (sport, herectví), schopnost dovedně zacházet s předměty	aktivní fyzické zapojení do činností, dotykové zkušenosti, sportovní hry
interpersonální	schopnost všimnout si chování a pocitů jiných lidí, rozpoznat a chápat rozdíly v jejich temperamentu, schopnostech, pohnutkách a náladách	vedení, organizování, shromažďování, návštěva společenských akcí, kolektivní hry, týmová práce, přátelské rozhovory
intrapersonální	schopnost rozvíjet a ovládat vlastní pocity a prožitky, porozumění svému vlastnímu já	meditování, snění, klid na samostatné uvažování a plánování, nezávislost, vyhraněnost názorů
přírodní	schopnost vnímat změny v přírodě, zvýšená citlivost k percepci přírodních jevů a schopnost učit se z nich	pobyt v přírodě, chov zvířat a pěstování rostlin, sledování literatury a filmů s přírodovědnou tematikou

Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

Pro nadané dítě učitelka:

- Zaměřit se na identifikaci nadání dítěte a jeho nadání podporovat
- u dětí mimořádně nadaných vypracuje PLPP a spolupracuje se ŠPZ
- zajistí vhodné didaktické pomůcky a materiály (v případě mimořádně nadaného dítěte dle doporučení ŠPZ)
- při práci s nadanými dětmi spolupracovat se ŠPZ – dle potřeby
- doplňovat vhodné učební pomůcky pro děti nadané – průběžně

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Výjimečně jsou do naší mateřské školy přijímány i děti, které během tří měsíců dosáhnou tří let věku. Zvládají hygienické návyky, umí se najíst lžící, oblékají se s malou dopomocí dospělého.

Dětem předkládáme hračky a pomůcky vhodné pro jejich věk (od 2 let) stavebnice s většími kostkami, panenky, kočárky, vybavení CA domácnost, velké korálky, jednoduché puzzle, leporela aj. Při zájmu dítěte o hračky a pomůcky určené starším dětem učitelka sleduje, zda s nimi dítě zachází bezpečně (zejména zda je nedává do úst, uší, nosu). Při úklidu vypomáhají mladším dětem děti starší. Sledujeme, aby na třídě nebyly předměty, o které se děti mohou zranit.

Mateřská škola nemá zřízenou homogenní třídu pro dvouleté děti. V případě přijetí dvouletého dítěte do mateřské školy postupuje ředitelka v souladu s platnou legislativou (snížení počtu dětí na třídě). Pedagogové poskytují zvýšenou pozornost danému dítěti zejména v oblasti bezpečnosti. Upravují prostředí třídy (pomůcky na třídě) tak, jak to aktuální situace vyžaduje.

Prostředí tříd je vzdušné, děti zde mají dostatek prostoru pro pohyb. K relaxaci a odpočinku mohou děti využívat relaxační koutek nebo CA domácnost. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte – každá třída má svou umývárnu, záchody a sprchový kout. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby – každé dítě má svoji skříňku s poličkou a prostor na botník. Holínky a helmy ukládáme na označené místo.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost). Děti mají dostatek času na realizaci činností – mají prostor danou činnost dokončit, případně jsou upozorněny na blížící se změnu (např. odchod na pobyt venku). Doba stravování je dostatečná tak, aby se zvládly najíst všechny děti. Doba odpočinku je individuální a dostatečně dlouhá tak, aby měly všechny děti čas nabrat nové síly.

Před zahájením školního roku pořádáme pro děti adaptační odpoledne. Nově zapsané děti se mohou přijít podívat se svým doprovodem do své třídy a poznají své učitelky. Po tomto adaptačním programu, kdy se děti seznamují s novým prostředím, je v nabídce zábavné odpoledne pro všechny děti s doprovodem na školní zahradě.

Samotná adaptace dítěte v mateřské škole probíhá v úzké spolupráci s rodinou; při nástupu dítěte do mateřské školy domluví učitelka s rodiči možnost pobytu zákonných zástupců ve třídě s dítětem a postupnou délku pobytu dítěte v mateřské škole (zpočátku např. 1 hodinu pobytu a postupné prodloužování délky pobytu dítěte v mateřské škole); učitelka vede rodiče k pozitivní motivaci dítěte pro pobyt v mateřské škole a zjistí možné reakce dítěte na pobyt v mateřské škole (dítě je X není zvyklé pobývat v cizím prostředí bez rodičů, pozorování průběhu adaptace).

Děti mají možnost donést si z domu do mateřské školy (zejména k odpolednímu odpočinku) plyšové hračky navozující částečně domácí prostředí a podporující pocit spokojenosti, jistoty a bezpečí.

Činnosti do CA jsou plánovány v různých stupních obtížnosti, aby jednoduché úkoly zvládly i tyto děti dle svých možností a dovedností. Děti mají právo neúčastnit se činností v CA a věnovat se spontánní hře.

Učitelka uplatňuje k dítěti pozitivní a laskavě důsledný přístup.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování:

- vybavovat mateřskou školu bezpečnými a podnětnými hračkami a pomůckami pro děti od 2 let (velké kostky, auta, nižší kočárky pro panenky apod)
- při počtu 12 – 16-ti zapsaných dvouletých dětí do mateřské školy zřídit samostatnou třídu splňující podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí; prostředí a vybavení třídy včetně hraček a pomůcek uzpůsobit dvouletým dětem (nakoupit stoly a židličky splňující antropometrické požadavky); z důvodu bezpečnosti dětí pořídit na třídu více uzavřených skříněk pro ukládání hraček a pomůcek); režim dne přizpůsobit potřebám dvouletých dětí, dostatek času na oblékání, stolování a odpočinek – dle potřeb
- zakoupit nočníky, přebalovací pult, skříňky k ukládání hygienických potřeb, projednat likvidaci použitých plén – dle potřeb
- zakoupit odbornou literaturu se zaměřením na vzdělávání dvouletých dětí
- při zřízení samostatné třídy zajistit na této třídě další pomocný personál – chůvu

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

v naší mateřské škole máme tři třídy:

- I. třída Žluťasci
- II. třída Bělasci
- III. třída Modrásci

Všechny třídy jsou naplňovány maximálně do počtu 28 dětí v jedné třídě. Třídy jsou heterogenní a pracují v programu ZaS.

Předškolní vzdělávání se plně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Dbáme na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí zcela respektována. Dětem nabízíme vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně. Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte uplatňujeme odpovídající metody a formy práce. Využíváme především prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Při zařazování dětí do jednotlivých tříd zohledňujeme sourozenské vazby a snažíme se vycházet i přání rodičů. Při zařazování dětí do tříd dbáme i na to, aby ve třídě bylo přiměřené množství kluků a holek a věkových skupin.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

- příprava dětí na pobyt venku
- skupinová/individuální práce s předškoláky
- pobyt venku
- oběd
- ukládání dětí k odpolednímu odpočinku
- vzdělávací akce mimo mateřskou školu
- celodenní výlet

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Do naší mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla po dovršení tří let věku. Internetový zápis dětí do mateřské školy vyhlašuje zřizovatel a koná se v době od 2. 5. do 16. 5. - přesný termín je zveřejněn na internetových stránkách OŠML MMB, veřejné nástěnce budovy školy, v Líšeňských novinách i na webových stránkách mateřské školy. Zákonní zástupci dítěte jsou povinni předložit rodný list dítěte a občanský průkaz, dále odevzdat řádně vyplněnou přihlášku s potvrzením od pediatra o povinném očkování dítěte, s výjimkou dítěte plnící povinné předškolní vzdělávání. Pokud zájem o přijetí dítěte do mateřské školy přesahuje počet volných míst, postupuje se dle kritérií stanovených pro přijímací řízení. Do mateřské školy můžeme přijímat i děti ke krátkodobému pobytu dle platných právních norem.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání

Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno a ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech, případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Způsob a termíny ověření, včetně náhradních termínů stanovuje školní řád. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření dle stanoveného termínu. Pokud zákonný zástupce dítěte nezajistí účast dítěte u ověření ani v náhradním termínu je ředitelka mateřské školy oprávněna ukončit individuální vzdělávání. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte podle odstavce 5 nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy.

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání tímto způsobem je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Písemné oznámení dle § 34b školského zákona je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Vzdělávací program naší mateřské školy je zaměřen v souladu s platnými právními předpisy pro předškolní vzdělávání na všestranný rozvoj osobnosti dítěte ve spolupráci s rodinou.

Znaky mateřské školy ZaS:

1. Učitelka v komunikaci s dětmi, rodiči i s kolegyněmi používá respektující přístup
2. Výuka je konstruktivisticky zaměřená:
 - aktivita dětí převládá nad aktivitou vyučujících
 - děti jsou spoluzodpovědné za své vzdělávání
 - děti mají možnost zasahovat do plánování svého učení
 - výuka je koncipována podle třífázového modelu učení E-U-R (evokace-uvědomění–reflexe)
 - vyučující spíše provází dítě učením, než předává hotové informace
3. Výuka je individualizovaná:
 - učitelka mapuje a reaguje na různé vzdělávací potřeby dětí, jejich přání a očekávání
 - učitelka nabízí různé typy, formy a úrovně činností
 - děti mají možnost volby
 - každé dítě má možnost zažít úspěch
4. Vzdělávací program probíhá v integrovaných blocích a tématech
5. Vzdělávání probíhá ve struktuře
 - ranní úkol – spontánní hry a centra aktivit – ranní kruh – pobyt venku – odpočinek s klidovými činnostmi – spontánní hry v CA
 - tato struktura se naplňuje v pravidelném intervalu
6. Prostředí třídy je uspořádané stabilně do center aktivit
7. Centra aktivit jsou vybavená vhodnými pomůckami a materiály, které jsou dětem dostupné a mohou je využívat ke hře a svému učení.
8. Ve třídě jsou pravidla, která byla vytvořena ve spolupráci s dětmi, jsou pozitivně formulována a aktivně používána
9. Učitelka dává dětem popisnou zpětnou vazbu, vede je k sebehodnocení

10. Učitelka plánuje, připravuje prostředí/podmínky, pozoruje a vyhodnocuje proces učení dětí a na základě toho plánuje další kroky jejich rozvoje
11. Učitelka spolupracuje s rodinami dětí a nabízí jim rozmanité formy spolupráce a aktivního zapojení do života mateřské školy
12. Učitelka se zabývá svým profesním růstem, využívá různé formy vzdělávání a podpory, spolupracuje, plánuje, reflektuje a sdílí své profesní zkušenosti s ostatními kolegy.
13. Vedení školy sdílí a rozvíjí vizi vzdělávání v programu ZaS, systematicky podporuje pedagogický tým v jejím naplňování
14. Pedagogové a vedení školy spolupracují při zavádění a rozvoji vzdělávacího programu ZaS na své škole s organizací Step by Step ČR, o. p. s., která je jediným držitelem licence pro tento program v České republice
15. Informace o zapojení školy do programu ZaS (včetně loga) jsou zveřejněné na webových stránkách školy, a jsou uvedené i v oficiálních dokumentech školy

Filozofie programu: program ZaS buduje základy pro postoje, znalosti a dovednosti životně důležité pro člověka, který se bude vyrovnávat s nároky a problémy současného i budoucího světa. Připravuje děti na to, aby se v budoucnu aktivně zajímaly o učení, uměly se samy aktivně a efektivně učit, učení je bavilo a nebylo pro ně spojeno s nadměrným stresem. Uznává, oceňuje a podněcuje vývoj těch charakteristických rysů osobnosti, které budou v rychle se měnící době obzvláště potřebné.

Patří k nim schopnosti:

- vnímat změny, učit se je přijímat a aktivně se s nimi vyrovnávat (kompetence činností a občanské, kompetence k řešení problémů)
- učit se kriticky myslet, rozpoznávat problémy a řešit je (kompetence k řešení problémů)
- umět si vybrat a nést za svou volbu odpovědnost (kompetence sociální a personální)
- aktivně, samostatně a efektivně se učit (kompetence k učení)
- být tvůrčí, mít představivost (kompetence k učení)
- umět aplikovat osvojené znalosti v praxi (kompetence k učení)
- vzájemně spolupracovat a být tolerantní k individuálním, kulturním a etnickým odlišnostem (kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní)
- sdílet zájem a odpovědnost vůči společenství, zemi a prostředí, ve kterém žijí (kompetence k učení, kompetence činností a občanské)
- vytvářet si zdravé životní návyky a postoje (kompetence sociální a personální, činností a občanské)

Řídí se principy:

- individuální přístup ke každému dítěti
- integrované učení hrou a činnostmi
- plánování a pozorování
- CA ve třídě
- vedení dětí k samostatnému rozhodování – k volbě a odpovědnosti
- aktivní účast rodin jako partnerů
- spolupráce s komunitou
- integrace a inkluze dětí s individuálními i etnickými speciálními potřebami
- multikulturní a protipředsudkové vzdělávání
- profesní a osobnostní růst pedagogů
- rozvoj kreativity a týmové spolupráce učitelů a škol

Uvedené schopnosti a principy se shodují s rámcovými cíli a klíčovými kompetencemi RVP PV.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Naším cílem je, aby si děti osvojily základy klíčových kompetencí RVP PV – předpokladů pro celoživotní vzdělávání, a aby z naší mateřské školy odcházely samostatné děti připravené na další etapu života. V roce 2001 se naše mateřská škola zapojila do mezinárodního projektu Step by step a pracuje podle programu pro předškolní vzdělávání ZaS. S filozofií a principy programu ZaS se ztotožňují všichni zaměstnanci školy. Program je koncipován tak, aby vyhovoval individuálním potřebám a rozvojovým možnostem dítěte i kulturním tradicím země.

5.3 Metody a formy vzdělávání

V mateřské škole uplatňujeme nejčastěji tyto formy vzdělávání:

- hromadná forma - např. při komunikačním kruhu, při vycházce apod.
- skupinová a individuální forma - např. při práci v CA, činnosti na ranním kruhu apod.
- individualizovaná forma - např. při práci v CA, při adaptaci apod.
- volná hra a spontánní činnosti
- komunikační kruh - např. v rámci ranního kruhu, hodnotícího kruhu apod.

Metody vzdělávání:

Styl práce podle programu ZaS nám umožňuje vedle klasických metod, prostředků a jejich forem používat při práci s dětmi metody a formy vyhovující současným trendům vzdělávání – prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi, situační učení, spontánní sociální učení, řízené činnosti

uskutečňujeme v CA, ranním a diskusním kruhu, při pobytu venku. Přípravou podnětného prostředí, bohatostí nabídky (zejména v CA ve třídě i školní zahradě) a vhodnou motivací se snažíme, aby řízené činnosti probíhaly formou nezávazné dětské hry v malých skupinkách nebo individuálně, v kruhu pracujeme s dětmi i frontálně.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP

Pokud učitelka na základě průběžného i cíleného pozorování, prověřování znalostí a dovedností dítěte a informací od rodičů zjistí, že dítě má ve vzdělávání obtíže, poskytuje dítěti podpůrná opatření a vytváří podmínky pro jeho pozitivní přijetí v kolektivu.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně

Dětem s mírnými obtížemi ve vzdělávání poskytuje učitelka podpůrná opatření prvního stupně. Ve spolupráci s rodiči zpracuje pro dítě PLPP dle vyhlášky 27/2016 Sb. v platném znění.

Zpracování PLPP:

- popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte
- výčet podpůrných opatření prvního stupně
- stanovení cílů podpory
- způsob vyhodnocování naplňování plánu
- pedagog zodpovědný za zpracování, realizaci a vyhodnocování PLPP
- seznámení rodičů dítěte s PLPP – informovaný souhlas rodičů
- seznámení učitelek mateřské školy s PLPP (včetně podpisů seznámených učitelek)

Termíny vyhodnocování:

- průběžné vyhodnocování se záznamy o účinnosti podpůrných opatření
- po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření celkové vyhodnocení účinnosti podpůrných opatření na základě konzultací s kolegy i rodiči

Když dosavadní podpůrná opatření nejsou účinná, doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními a dle doporučení ŠPZ od druhého stupně pověří ředitelka školy učitelku dítěte zpracováním individuálního vzdělávacího plánu. Učitelka IVP zpracuje bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte.

Zpracování IVP:

- identifikační údaje dítěte
- údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte
- jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje
- popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte
- druhy a stupně podpůrných opatření (včetně asistenta pedagoga či osobního asistenta)
- úpravy obsahu vzdělávací nabídky pro dítě
- časové a obsahové rozvržení vzdělávání
- úpravy metod a forem vzdělávání a hodnocení dítěte
- seznámení rodičů dítěte s IVP – písemný informovaný souhlas rodičů
- seznámení učitelek mateřské školy s IVP (s podpisy informovaných učitelek)

Termíny vyhodnocování:

- průběžně učitelkami dítěte
- nejméně 1x ročně vyhodnotí ŠPZ naplňování IVP

ŠPZ poskytuje průběžně dle potřeb školy poradenskou podporu škole a zajišťuje předměty speciálně pedagogické péče dle potřeb dítěte (logopedické obtíže, specifické poruchy učení, grafomotorické potíže, zrakové, sluchové a tělesné postižení, komunikační problémy, poruchy autistického spektra...) IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte. Pokud do mateřské školy dochází více dětí se SVP, snižují se počty dětí ve třídě, v souladu s platnými právními předpisy.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Mateřská škola zprostředkovává zákonným zástupcům dětí možnost využití logopedické depistáže. Jde o orientační logopedické vyšetření, jehož součástí je: zkouška fonemického sluchu a sluchové analýzy, obratnost mluvidel, rozsah slovní zásoby, artikulace hlásek, řečové zvláštnosti vzhledem k věku aj. Výsledkem je písemný záznam, jehož součástí může být doporučení následné logopedické péče.

Zájmové organizace a vzdělávací instituce zveme pravidelně do naší mateřské školy dle plánu spolupráce s klubem rodičů (kulturní akce).

Zodpovědné osoby

Zpracováním PLPP pověřuje ředitelka školy pedagogické pracovníky, v jejichž třídě je dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, u něhož nestačí samotné zohlednění jeho individuálních potřeb. Pověřená učitelka využívá ke zpracování PLPP formulář uvedený jako příloha č. 3 vyhlášky č. 27/2016 - popíše speciálně vzdělávací potřeby dítěte a jeho obtíže, následně navrhuje konkrétní podpůrná opatření. S PLPP seznámí ostatní učitelky na třídě a zákonné zástupce dítěte, dle potřeby předává informace ostatním učitelkám na pracovišti (v případě zastupování).

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace dne se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry (nepřetěžovat děti činnostmi úkolového typu) a pohybové aktivity.

Důležité je dodržování pravidelného denní režimu (s možností individuálního odpočinku), který dětem přináší pocit bezpečí. Při práci s dětmi mladšími tří let volí přeměřené metody a formy vzdělávání (učení nápodobou, spontánní situační učení, prožitkové učení). S ohledem na bezpečnost i možnosti konkrétních dětí, pracuje učitelka s menšími skupinami nebo individuálně, vybírá takové činnosti, které dítě zvládne, počítá se zapojením všech smyslů, nastavuje přiměřené vzdělávací cíle. Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

Vzdělávání dvouletých dětí je zaměřeno na tyto oblasti

1. adaptace dětí v mateřské škole
2. zaměření a oblast vzdělávací práce:
 - vedení dětí k sebeobsluze při oblékání, stolování, vyměšování
 - rozvoj motorických dovedností: hrubá motorika: časté pohybové aktivity, volný pobyt, přirozená cvičení – chůze, běh, lezení, skákání, házení

jemná motorika: sebeobsluha, manipulace s předměty (velké kostky, zatloukadla, kočárky a panenky, velká auta, vhodné materiály a pomůcky pro výtvarné a hudební činnosti)

 - rozvoj řeči: správný mluvní vzor učitelky, zařazovat říkadla (i s pohybem), písničky, pojmenovávat předměty v okolí, podporovat komunikaci s učitelkou, dětmi, využívat leporela a knihy pro nejmenší

- poznávání, objevování, manipulace a experimentace s předměty: objevování prostoru třídy a jeho uspořádání, objevování okolí přes svoje smysly – podpora smyslového vnímání, objevování materiálů, tvarů a barev
- seznamování s pravidly: hygienickými, společenskými, bezpečného chování, s pravidly třídy

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem - cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

Ředitelka může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Forma vzdělávání: Denní - Motto: "Při každé hře ať se dítě učí. Učení ať je také vždy hrou."

6.1.1.1 Víím, kdo jsem a kam patřím = identita

Název integrovaného bloku	Vím, kdo jsem a kam patřím = identita
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Záměr: poznávat samo sebe = identita; objevovat své silné stránky a projevat se autonomně Obsah: činnosti a situace spojené s uvědoměním a prožíváním své identity a osobních rolí, které dítě prožívá, se kterými se setkává nebo se v budoucnu může setkat - dítě poznává své tělo, učí se je vnímat, uvědomovat si své emoce, učí se zvládat nové situace, získávat zdravé sebevědomí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Ahoj školko Jak to ve školce vypadá Kdo chodí do školky Třídní pravidla CA Rodina Kde bydlím - místo kde žiji

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjadřovat samostatně a smysluplně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>
<p>se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim</p>	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
<p>se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění</p>	<p>seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>
<p>chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat</p>	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>

6.1.1.2 Poznávám svět kolem sebe = porozumění světu

Název integrovaného bloku	Poznávám svět kolem sebe = porozumění světu
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Záměr: porozumět světu přírodnímu i společenskému. Obsah: činnosti a situace spojené s přírodními ději a společenskými jevy zaměřené na poznávání jejich podstaty a dopadu na prostředí a obyvatele, kteří v něm žijí - děti poznávají přírodu, její změny, poznávají příčiny změn a souvislosti, vliv vzájemné závislosti člověka a přírody, poznávají věci kolem nás, práci lidí, využití techniky, dorozumívacích prostředků.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Počasí Roční období Když přichází podzim Barvy a plody podzimu Zima už je tu Jaro ťuká na vrátka Denní doby Věci kolem nás Povolání Domácí zvířata Po stopách lesních zvířátek Ptáci Hmyz Pohádky Knížka je můj kamarád

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		utvořit jednoduchý rým
		chápat slovní vtip a humor
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	uvědomění si vlastního těla	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) rozhodovat o svých činnostech
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
užívá při řešení myšlenkových i	rozvoj, zpřesňování a kultivace	chápat prostorové pojmy (vpravo,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj kooperativních dovedností	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) domluvit se slovy i gesty, improvizovat správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
		orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit

6.1.1.3 Učím se zvládat, co život přináší = společenství

Název integrovaného bloku	Učím se zvládat, co život přináší = společenství
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Záměr: naučit se žít ve společnosti = společenství, zvládat změny a zajímat se o okolní dění. Obsah: události a činnosti spojené s prožíváním a zvládnutím dějů a změn ve společenství, ve kterém dítě žije - dítě se učí porozumět vztahům mezi lidmi, vzájemné komunikaci, spolupráci a pomoci, toleranci, společenskému chování, řešení problémových situací, dodržování pravidel.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Halloween - Dušičky Svatý Martin Adventní čas Mikuláš Vánoce u nás i ve světě Těšíme se na Ježíška

Název integrovaného bloku	Učím se zvládat, co život přináší = společenství
	Putování tří králů Masopust Čarodějnice Velikonoce Svátek matek Svátek otců Svátek rodiny Svátek dětí Pasování - loučíme se s MŠ

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost		podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) domluvit se slovy i gesty, improvizovat
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
svoje nepříznivé důsledky		mateřské škole
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním zorganizovat hru prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jím učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

6.1.1.4 Chráním zdraví a bezpečí své i ostatních

Název integrovaného bloku	Chráním zdraví a bezpečí své i ostatních
Oblast	Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Záměr: výchova ke zdravému životnímu stylu, podpoře zdraví a ochraně své i ostatních. Obsah: činnosti a situace spojené s vytvářením zdravého životního stylu, osvojování zdravých životních návyků - dítě se učí pečovat o zdraví, bezpečnost, tělesnou a duševní pohodu svou i druhých, upevňuje si hygienické návyky, seznamuje se se zásadami zdravé

Název integrovaného bloku	Chráním zdraví a bezpečí své i ostatních
	výživy, vlivu pohybových činností na zdraví.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Poznáváme lidské tělo Sportování Zdravý životní styl U lékaře Emoce Smysly Dbáme o svou bezpečnost Prevence úrazů a patologických jevů Prevence před nevhodným chováním cizích lidí Dopravní výchova Policie, hasiči, záchranáři

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zachovávat správné držení těla
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly,	osvojení si elementárních poznatků o znakových	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozumí jejich významu i funkci	systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
(knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	prožívat radost ze zvládnutého a poznatého
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

6.1.1.5 Ovlivňuji a podporuji dění kolem sebe = aktivita

Název integrovaného bloku	Ovlivňuji a podporuji dění kolem sebe = aktivita
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměr: rozvíjení aktivity = podpora zájmu o učení a řešení problémů. Obsah: činnosti, při nichž vznikají záměrné aktivity ovlivňující životní prostředí i komunitu, ve kterých dítě žije - dítě se učí aktivnímu zapojení do péče o nejbližší okolí, získávání poznatků, tvořivosti, uvědomovat si své emoce, učí se zvládat nové situace, získávat zdravé sebevědomí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Ekologie Environmentální výchova Planeta Země Vesmír Živá a neživá příroda Koloběh života Voda Život na zemi Cestování Cizí země Exotická zvířata Země ledu a sněhu Dinosauři Pravěk Indiáni

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla uvědomovat si svá práva ve vztahu k

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
zájem		druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	uvědomění si vlastního těla	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání,	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	koordinace ruky a oka apod.), ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí	
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	spolupracovat s ostatními chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		jsou přirozené
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Učitelky při tvorbě třídního vzdělávacího programu vychází ze školního vzdělávacího programu a z něj společně vytváří myšlenkovou mapu na daný školní rok a na tomto základě a dle potřeb jednotlivých tříd pak tvoří TVP. Tvorba TVP vždy odráží aktuální potřeby třídy/mateřské školy, či jejich možnosti. TVP je otevřeným a pružným dokumentem, který reflektuje život třídy i mateřské školy a na předem připravenou osnovu navazuje doplňování aktuálních činností vycházejících z dění kolem dětí v úzkém či širším okolí.

Cíle jsou vždy stanoveny dle aktuálních potřeb a individuální úrovně schopností dětí, přičemž stěžejní je posilování současné úrovně schopností a vytváření odpovídajících dovedností dětí, navazujících na rámcové záměry RVP.

6.3 Dílčí projekty a programy

PREVENCE RIZIKOVÝCH PROJEVŮ CHOVÁNÍ U DĚTÍ

Úvod:

Základním prvkem ochrany před rizikovým chováním je výchova ke zdravému způsobu života již od nejtělejšího věku. Mateřská škola nejenže vede ke zdravému životnímu stylu, ale vytváří dětem také vzor a jedná podle obecně stanovených morálních hodnot očekávaných ve společnosti.

Sociálně patologické jevy se dotýkají i dětí, které navštěvují mateřskou školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolní docházky a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

Cíle:

- vést děti k zdravému životnímu stylu, sociálně komunikativním dovednostem, mít povědomí o možném nebezpečí vyplývajícím z nezodpovědného chování vlastního i ostatních lidí a způsobu ochrany proti tomuto nebezpečí
- cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům
- vzdělávací působení v preventivní výchově je neoddelitelnou součástí výuky a života v mateřské škole
- učitelky: vyloučit rizika a vlivy narušující zdravý osobnostní a sociální vývoj dětí

Realizace: (průběžně po celý rok)

Průběžně ve vzdělávací práci zařazovat témata:

- Zdravý životní styl – lidské tělo, smysly, naše zdraví, osobní hygiena, nemoci a nemocnice, co nám prospívá/co nám škodí
- Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu a intolerance
- Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření
- Prevence sexuálního zneužívání a týrání
- Prevence kriminality a delikvence
- Prevence virtuálních závislostí – počítač, televize, PC hry
- Rozvoj komunikačních dovedností – mám právo říci "NE, nechci", mám právo se bránit

Vhodná literatura:

- Breuil: "Filipova dobrodružství" I. a II. díl; Filip na ostrově Šťastného života; Filipova další dobrodružství; + Filipova nová dobrodružství – pracovní sešit
- Nováková: "Zdravý způsob života a prevence závislostí"
- Laubier a Bouletová: "Gaston, chlapeček, který se pořád ptal"
- Scio.cz Emušáci: "Ferda a jeho mouchy"
- Scio.cz Emušáci: „Pája a bleší cirkus“
- soubor sešitů A5 – emoce: Co je to radost, láska, důvěra, strach, vztek, smutek, hněv
- soubor sešitů A4 – preventivní výchova: Děti a hry: O tom, co se stalo a stát se nemuselo; Děti pomáhají; Máme zelenou; Děti v dopravním provozu aneb o klukovi z počítače; Aby se nic nestalo...

UP a materiály:

- Společenské hry: Hravě v hlavě – učení s nápadem – ucelený soubor pomůcek pro efektivní výuku; Vadí/nevadí aneb Nejsme všichni stejní; To je bašta! aneb Co jíme a proč; Nešťourej se v nose aneb Etiketa pro děti; Dávej bacha aneb Bezpečný start do života
- Magnetic boards: Zdvořilost a slušné chování; Bezpečně doma
- Řekni mi: Zodpovědnost; Nouzové situace
- Stolní hry: Emoce; Humanico Emoce

Další možnosti k realizaci:

- vytváření třídních pravidel společně s dětmi
- Smajlíci s magnetkami značek dětí: hodnocení klima třídy
- loutkové scénky na dané téma
- učitelky průběžně: spolupracovat s odborníky
- dle nabídky objednat představení pro děti na daná témata

Zajištění/zodpovídá: všechny učitelky na třídách

DVPP: průběžně všechny učitelky, samostudium, vyhledávání vhodných seminářů a inspirace

PODPORA ČTENÁŘSKÉ A MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI U DĚTÍ

Úvod:

Rozvíjet předčtenářské a předmatematické dovednosti (dále „ČG“ a „MG“) lze přirozeně na základě připraveného podnětného prostředí.

Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomosti, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech. Čtenářská gramotnost znamená schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat je k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a aktivnímu začlenění do života společnosti.

Cíle:

- nenásilně, přirozeně vést děti k získávání ČG a MG a vytvořit tak předpoklady pro jejich přístup k dalšímu vzdělávání
- vybavit děti znalostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami pro budoucí užívání všech druhů textů, znakových systémů, číselných a matematických pojmů

Realizace: (průběžně po celý rok)

A) podnětné prostředí třídy:

- využívat symbolů, piktogramů, značek dětí, písmen i číslic na centrální tabuli, k označení dveří, center aktivit a pomůcek uložených v CA
- podněcovat děti k činnostem v CA Knihy a písmena = nabídka zajímavých knih, práce s písmeny, čísla, prohlížení knih donesených z domu + četba z nich
- provádět zápisy výroků dětí na daná témata (Co bych chtěl vědět o..., Co si přeji... atd.)

B) TVP:

Konkrétní podpora dovedností předcházejících čtení psaní, počítání

- využití vhodných UP, knih a časopisů k prohlížení a předčítání, vnímání čteného textu, porozumění, rozvoj řeči, vyjadřování, vyprávění, rozlišovat grafické znaky, symboly, tvary písmen, řádky, příprava na čtení, na školu, fonetické uvědomování (rozklad slov), básničky, čtení, správná výslovnost, hádanky, obrázkové čtení, grafomotorika, jazyková cvičení, počítání, práci s čísly, matematickými pojmy, dimenzemi, symboly, piktogramy
- činnosti, které podporují zvládnutí jednoduché zrakové a sluchové percepce
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symboliku (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- v CA ateliér výtvarné ztvárnění zážitků z četby, kulturních akcí s "podpisy" výkresů dětmi (učitelky) + datumovka, razítka se značkami dětí
- dále v CA ateliér tvorba vlastní knížky apod.
- společné ztvárnění myšlenkové mapy - téma týdne
- činnosti na ranním kruhu a centrální tabuli

- zařazování dramatických činností v CA Divadlo a hudba
- práce s mapou v CA Pokusy a objevy

Příležitost pro experimentování

- využití vlastní fantazie a představivosti při vyprávění vlastních pohádek, příběhů (vymyšlených dětmi), vyprávění pohádek vlastními slovy, dokončování pohádek a příběhů s otevřeným koncem, výtvarné a dramatické zpracování
- tvorba vlastní "knížky"
- hledání rozdílů, souvislostí, přiřazování, časová posloupnost, orientace v prostoru a čase, hádanky, labyrinty, geometrické tvary – rozlišování, znázorňování, dopravní a orientační značky, atd.

Zařazování činností s řešením různých situací

- manipulační a stolní hry na procvičování paměti, logického myšlení, hry s kostkou
- příběhy s otevřeným koncem

ICT

- práce s interaktivní tabulí, tabletem, notebookem, projektorem, robotickými hračkami
- přiměřené využití výukových programů pro předškolní děti

Logopedická prevence

- rozvoj slovní zásoby a procvičování výslovnosti formou říkanek, písní, logo cvičení
- rozvoj sluchového vnímání: určování písmen ve slově, vytleskávání slov a určení počtu slabik, slovní fotbal

Kulturní akce

- návštěvy divadel, koncertů, exkurze do knihovny či tiskárny

Spolupráce s rodinou

- zapojit rodiče nebo starší sourozence do předčítání dětem doma i v mateřské škole
- půjčování odborných knih, upozornit na vhodné knihy pro děti, hry, výstavy, představení, atd.
- zapojení dětí a rodičů do zapisování Deníku školkového medvídka
- individuální podpora dětem se SVP
- pro úspěšnost dítěte v předškolním vzdělávání je rozhodující včasná logopedická péče

Spolupráce s dalšími partnery

- návštěva ZŠ s ukázkou hodiny čtení a počtů
- pravidelné návštěvy místní knihovny a půjčování knih (dle potřeb mateřské školy i volby dětí)
- spolupráce s logopedy při nápravě vad řeči u dětí
- beseda s autorem knih, hercem

Ve spolupráci s Klubem rodičů při mateřské škole darovat budoucím prvňáčkům před odchodem do ZŠ knihu.

Zajištění:

A) podnětné prostředí: přípravný týden a průběžně dle potřeby

B) TVP:

- průběžně provádět činnosti směřující k podpoře čtenářské a matematické gramotnosti v předškolním věku - viz. realizace
- denně zařazovat čtení před odpoledním odpočinkem
- cíleně plánovat vhodná témata k ČG a MG, kulturní akce, návštěvy a exkurze

Zodpovídá/zajištění:

TVP a podnětné prostředí třídy – učitelky na třídách

Kulturní akce se vztahem k ČG a MG – pověřená učitelka

DVPP: dle potřeb učitelek, vyhledávání vhodných seminářů a inspirace

Seznam vhodných učebních a didaktických pomůcek a literatury je přiložen v závěru dokumentu ŠVP.

PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ

Úvod:

Technické školy se snaží dokázat, že pro malé děti může být zajímavé to, že si podle svých představ samy ručně vyrobí funkční model, mohou jej využívat ke hře a mají možnost o tom hovořit s ostatními. Hravou formou, přiměřenou věkovým možnostem dětí, podporovat a rozvíjet jejich: technické myšlení, tvořivost, manuální zručnost, verbální schopnosti. Jde o spojení a souvislosti

takových dějů, jaké jsou běžné u některých procesů v praxi, tj. představa, návrh, výroba modelu, jeho odzkoušení a prezentace.

Cíle:

- seznamovat děti se základy techniky výroby a se základními pracovními dovednostmi a návyky
- rozvíjet a upevňovat u dětí základní pracovní dovednosti a návyky přiměřené jejich věku
- rozvíjet a upevňovat bezpečné zacházení s nástroji, nářadím, technickými přístroji

Realizace: (průběžně po celý rok)

Podnětné prostředí:

- stále doplňovat vybavení mateřské školy vhodnými pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání dětí (např. stavebnice s elektrickými obvody, staré budíky, nářadí k ponku, další dle potřeby a nabídky)

Průběžně ve vzdělávací práci s dětmi zařazovat činnosti vedoucí k rozvoji:

- jemné motoriky
- pracovních dovedností
- výtvarných dovedností
- hudebních a dramatických dovedností
- logického myšlení
- bezpečného zacházení s nástroji a nářadím, užívání technických přístrojů (PC, rádio, magnetofon, fotoaparát, tablet, notebook, robotické hračky aj.)

Dle nabídky vzdělávacích agentur objednat vzdělávací programy pro děti na témata:

- řemesla
- technické dovednosti
- hudební a dramatické dovednosti
- výtvarné dovednosti
- živly – vzduch, voda, oheň
- příroda, živočichové a péče o ně

Dle nabídky rodičů

- zařazovat besedy s rodiči o jejich práci, koníčcích

Exkurze – nabídka možností

- Technické muzeum
- Jarošův mlýn
- Pekárna
- Macocha – živly
- Návštěva malířského ateliéru
- Muzeum železnic
- Ruční papírna Želetice
- Permonium Oslavany
- Františkova huť a větrný mlýn Rudice
- Vida centrum Brno

- Živá voda Modrá
- DPmB

Literatura

- Experimentář (IQ Landia)
- Velká kniha experimentů
- Svět malého průzkumníka
- Tomíkovy objevy
- Voda a světlo
- Voda a vzduch
- Kniha kouzel
- Velká kuchařka bavičů
- Vědci v MŠ
- Snadné vědecké experimenty

Zajištění: všechny učitelky

Zodpovídá: pověřená učitelka se účastní konference technických škol (+zpracování prezentace práce TMŠ)

DVPP: dle potřeb učitelky, vyhledávání vhodných seminářů a inspirace

Seznam vhodných učebních a didaktických pomůcek a literatury je přiložen v závěru dokumentu ŠVP.

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod:

Environmentální výchova (dále jen „EVVO“) je chápána jako výchova směřující k souladu člověka s životním prostředím. Zasahuje do různých oblastí lidských aktivit.

Cíl:

- poznávání okolní přírody a porozumění jejím základním proměnám a životu v ní
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

Realizace: (průběžně po celý rok)

Podnětné prostředí ve třídách: nabízet dětem pomůcky a činnosti zaměřené na poznávání přírody a využívat k tomu CA.

- CA kostky: nabízet přírodně orientované stavební úkoly (stavebnice les, park ZOO, farma...) a využívat přírodní materiály
- CA dílna: umožnit dětem práci s přírodními materiály a propojit tak ekologickou výchovu a polytechnickou, při práci s keramikou využívat přírodní materiály
- CA knihy a písmena: nabízet knihy a encyklopedie o přírodě, využívat Albi knihy, kde děti zcela samostatně získávají nové informace o přírodě
- CA manipulační a stolní hry: hry se zaměřením na poznávání přírody a života zvířat; vícevrstvá puzzle, klasická puzzle, pexesa, domina, sudoku s EVVO tematikou
- CA divadlo a hudba: nabídky básní a písní o přírodě, které posilují pozitivní vztah k okolnímu světu a prohlubují vnímavost dětí. Poslouchání zvuků přírody.
- CA ateliér: děti zde mají možnost kreativním způsobem vyjádřit vlastní vnímání přírody a okolního světa; k malování využívat i přírodní materiály
- CA pokusy a objevy: realizovat záměrné pozorování přírodnin a pokusy s nimi
- CA písek a voda: umožnit dětem manipulaci a kontakt s přírodními elementy
- třídění odpadů na třídách – děti se mohou podílet na odnášení papíru do kontejnerů

Podnětné prostředí na ŠZ

- pečovat a využívat bylinkový kopeček
- pěstovat plodiny a květiny na ŠZ
- starat se o vyvýšené záhonky
- starat se o zahradní jezírko a využívat ho k pozorování
- využití krmítek v zimním období
- využití pocitového chodníčku
- využití environmentálního koutku na ŠZ – pracovní karty, úkoly a hry s přírodní tematikou
- ke hře využívat polní kuchyňku – námětová hra, "vaření" z přírodnin

- v letních měsících rozšířit vzdělávací nabídku CA písek a voda na ŠZ (pokusy s vodou, vodní cesty, apod.)

Další

- využívat vzdělávací nabídku centra Lipka: navštívit s předškoláky alespoň 1x ročně výchovně vzdělávací program, která pořádá centrum Lipka.
- výlety a vycházky do okolní přírody: alespoň 1x ročně uspořádat výlet zaměřený na pozorování přírody do CHKO Hády nebo na jiná přírodně zajímavá místa. Procházky do okolí mateřské školy s cílem pozorovat změny v okolí způsobené lidskou činností nebo ročním obdobím. Četnost těchto procházek je dána zajištěním bezpečnosti dětí.

Zajištění: vzdělávací nabídka do CA, podnětné prostředí na ŠZ: všechny učitelky

Zodpovídá: pověřená učitelka zodpovídá za koutek EVVO na ŠZ

Seznam vhodných učebních a didaktických pomůcek a literatury je přiložen v závěru dokumentu ŠVP.

PODPORA VYUŽITÍ ICT VZDĚLÁVÁNÍ PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ

Úvod:

Počítače a další technologie jsou významným přínosem pro předškolní vzdělávání. Posouvají hranice možností individuální a skupinové výuky, zvyšují atraktivitu učení, rozvíjí tvořivost a v neposlední řadě vedou děti k získání kompetencí v oblasti využití ICT v běžném životě i budoucím světě práce.

Cíle:

- děti se učí zacházet s ICT v návaznosti budoucího využití
- vyrovnání podmínek vzdělávání dětí, které nemají přístup k ICT z domova
- podpora komunikace
- stimulace soustředění
- podněcování, rozvíjení myšlení a kognitivního vývoje (dle zaměření zvoleného programu rozvíjí logické myšlení strategické uvažování)
- podpora schopnosti rozhodování
- rozvíjí smyslové vjemy (např. sluchové – vyslechnout zadání; zrakové – obrazová diferenciacce; hmatové – užívání klávesnice, myši, tabletu)
- podpora utváření sebevědomí, učí děti pracovat s chybou
- rozvoj jemné motoriky a koordinace ruky a oka
- poskytují prostor fantazii

- rozvoj tvořivé schopnosti

Výhody ICT vzdělávání:

- vhodné programy obohacují logopedická cvičení
- nabízí široké využití pro individualizaci výuky, zejména dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných
- nejen dětem, ale i učitelům poskytují zásobu obrázků a videí k názornosti různých plánovaných témat, ale i spontánních otázek dětí, kdy poměrně snadno a rychle můžeme dětem ukázat či vyhledat odpověď
- v neposlední řadě umožňují učitelům vytváření výukových materiálů dětem přímo "na míru"

Realizace: (průběžně po celý rok)

- podnětné prostředí
- využívání ICT techniky v rámci CA, ranní kruh i spontánních činnostech dětí

Zajištění: všechny učitelky

Seznam vhodných učebních a didaktických pomůcek a literatury je přiložen v závěru dokumentu ŠVP.

EDUKATIVNĚ STIMULAČNÍ SKUPINY

Úvod:

Edukativně stimulační skupiny (dále jen „ESS“) byly vytvořeny jako program rozvoje předškolních dětí. Hravou formou rozvíjí u dětí schopnosti, dovednosti a funkce důležité pro hladký vstup do ZŠ. ESS byly vypracovány na základě zkušeností Pedagogicko-psychologickou poradnou Brno (dále jen PPP). Učitelky, které zajišťují realizaci ESS, byly v tomto programu odborně proškoleny PPP.

Cíle:

- hlavním cílem ESS je připravit děti i jejich rodiče na práci v ZŠ a tím jim usnadnit vstup do ZŠ
- cíle směřující k dětem: *hravou formou rozvíjet u dětí:*
 - jemnou motoriku a grafomotoriku
 - řeč
 - myšlení
 - sluchové, zrakové a prostorové vnímání a pravolevou orientaci
 - početní představy
- cíle směřující k rodičům:

- získat náměty pro práci s dítětem
- naučit se, jak u dětí rozvíjet schopnosti a dovednosti potřebné pro nástup do ZŠ
- naučit se s dítětem lépe komunikovat
- lépe poznávat své dítě v kolektivu vrstevníků (silné i slabé stránky dítěte)
- umožnit rodičům konzultaci s odborníkem bezprostředně po daném problému

Realizace:

- program ESS je rozdělen do 10 lekcí v délce 60 minut
- počet dětí v jedné skupině je maximálně 12
- lekce mohou probíhat v prostorách mateřské školy i ZŠ v okolí MŠ
- termíny realizace zpravidla v druhém pololetí školního roku
- poplatky za výukové materiály a individuální pomůcky hradí rodiče přihlášených dětí dle aktuálního ceníku
- pomůcky: výukové materiály PPP, samostatné pomůcky vypracované dle jednotlivých lekcí, UP z mateřské školy
- spolupráce:
 - s rodiči: účast rodičů při realizaci ESS je nezbytně nutnou podmínkou - viz. cíle směřující k rodičům
 - s PPP: odprodej výukových materiálů
 - se ZŠ: domluva učitelek mateřské školy se ZŠ nad průběhem ESS v aktuálním školním roce

Zajištění/zodpovídá: pověřené učitelky

PŘEDPLAVECKÝ VÝCVIK

Úvod:

Plavání rovnoměrně zatěžuje všechny svaly, nezatěžuje klouby a může se provozovat v jakémkoliv věku. Nejen proto je nejoblíbenějším a nejzdravějším sportem. Je také skvělých přirozeným otužovacím prostředkem.

Cíle:

- hravou formou seznamovat děti se základy plavání

- rozvoj pohybových schopností a dovedností, ovládnutí pohybového aparátu – koordinace pohybů, posílení a uvolnění svalstva (hrubá motorika)
- rozvoj dýchacích funkcí a funkcí vnitřních orgánů
- otužování organismu – prevence onemocnění z nachlazení
- navození psychické pohody
- vedení dětí ke zdravému životnímu stylu, vytváření zdravých životních návyků
- osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví

Realizace:

- předplavecký výcvik je uskutečňován ve spolupráci se ZŠ Holzova – majitelem školního bazénu; učitelky a děti jsou povinny dodržovat pokyny ředitele ZŠ Holzova k plavecké výuce
- odborné vedení předplaveckého výcviku je zajištěno externí lektorkou na základě dohody o provedení práce, lektorka plánuje náplň výcviku, pomůcky k předplaveckému výcviku, je zodpovědná za bezpečnost dětí přítomných v místnosti s bazénem při činnostech konaných v souvislosti s předplaveckým výcvikem
- učitelky nebo pověřený doprovod zodpovídají za bezpečnost dětí při přepravě, činnostech souvisejících s přípravou na předplavecký výcvik (převlékání, sprchování apod.), zajišťují hygienické potřeby jednotlivých dětí v průběhu výcviku, učitelky jsou přítomny po celou dobu výcviku v místnosti s bazénem
- termín realizace předplaveckého výcviku je pro každý školní rok sjednáván s vedením ZŠ Holzova na počátku školního roku v měsíci září s ohledem na počty přihlášených dětí a volné termíny k pronájmu bazénu, o konkrétních dnech a časech předplaveckého výcviku dětí v aktuálním školním roce jsou rodiče informováni uč. zajišťující předplavecký výcvik
- učitelky zajistí, aby děti odcházející na předplavecký výcvik mohly po obědě půl hodiny odpočívat
- poplatek za předplavecký výcvik hradí rodiče přihlášených dětí, poplatek je každoročně vypočítáván z ceny za pronájem bazénu, odměny lektorce, z nákupů diplomů a drobných odměn, jízdného pro doprovázející učitelky

Zajištění/zodpovídá:

- zajištění pronájmu bazénu a sepsání smlouvy s lektorkou plavání: ředitelka
- výběr poplatků: učitelky na třídách
- doprovod a dozor nad dětmi: pověřená učitelka

7 Systém evaluace

7.1 Evaluační systém mateřské školy, pedagogická diagnostika

(podmínky vzdělávání, hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání)

Co - cíl evaluace	Kdo - kdo provádí evaluaci	Kdy - jak často	Jak:		
			Kritéria, vstupní informace:	Techniky, formy vyhodnocování	Výstupy:
Individuální rozvoj dětí osobnost dítěte, jeho rozvoj, individuální cíle u dětí, učební pokroky, výsledky vzdělávání, školní zralost	učitelka	průběžně	- očekávané výstupy, dílčí cíle, kompetence znalost chronologického vývoje dítěte	- pozorování projevů dítěte v MŠ (plánované, nahodilé) - rozbor výsledků činnosti dětí	- záznam v sešitu zpětné vazby
	učitelka	min. 2x ročně dále dle potřeby	- záznamy v sešitu zpětné vazby, cílené pozorování, výsledky činností dětí závěry hodnocení TČ, TC	- oregonská metoda diagnostiky - porovnání výsledků činnosti dětí v osobních portfoliích – sledování vývoje	- záznamy v oregon. diagnostice - založení VV prací dětí do osobních portfolií
	učitelka + rodiče	min. 2x ročně (říjen – listopad březen – duben)	- záznamy v oregonské diagnostice - informace od rodičů - stanovení individuálních cílů u dětí	- vstupní dotazník - konzultace s rodiči - stanovení x vyhodnocení individuálních cílů u dětí	- individuální plán rozvoje dítěte (IP) - přehled individuálních cílů u dětí na třídě
	učitelka + rodiče	květen – červen – budoucí prvňáčci	- očekávané kompetence - dosažené individuální cíle u dětí (IP)	- přehled klíč. kompetencí	- záznam v přehledu klíčových kompetencí
Vzdělávací výsledky	ředitelka, učitelky	2x ročně záznam do diagnostiky (nebo dle potřeby)	- individuální dotazník pro rodiče očekávané výstupy, dílčí cíle - systematické sledování vzdělávacího pokroku každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech - efektivita navrhovaných opatření - zlepšování vzdělávacích výsledků	- pozorování, oregon. diagnostika, sdílení mezi učitelkami	- záznamy v diagnostice dle potřeb vypracování PLPP, IVP, další plán rozvoje dítěte

Třídní vzdělávací program (TVP) tematická část (TČ) tematický celek (TC)	učitelka + dle zájmu i rodiče	po ukončení TČ po ukončení TC	<ul style="list-style-type: none"> - zájem dětí - vhodné podmínky (zajištění UP, materiálů v CA) - eliminace rizik - naplňování dílčích cílů - naplňování individuálních cílů dětí – IP - co bylo splněno x nesplněno, k čemu se budeme vracet <i>Z hlediska kompetencí:</i> - co se děti naučily - jaké zkušenosti, hodnoty, postoje získaly - jaký měly prostor pro samostatnost 	<ul style="list-style-type: none"> - průb. poznámky v plánu TČ - písemné zhodnocení TČ - tabulka hodnocení TC - přehled dílčích cílů k TC - IP dětí 	<ul style="list-style-type: none"> - záznam v hodnocení TČ - záznam v tabulce hodnocení TC - záznam v přehledu plnění dílčích cílů, záznam v IP dětí
TVP celkově	učitelky + dle zájmu i rodiče	1x ročně konec šk. r. u dětí odcházejících do ZŠ na konci šk. roku	<ul style="list-style-type: none"> - vhodnost zvolených TC vzhledem k dětem, jak naplňujeme dílčí cíle - dosahování individuálních cílů – IP - dosažení klíčových kompetencí 	<ul style="list-style-type: none"> - celkový přehled zařazení dílčích cílů v TVP - přehled dosažených kompetencí - písemné hodnocení šk. r. se závěry 	<p>písemné vyhodnocení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled dílčích cílů - dosažených kompetencí - závěrečná zpráva za šk. r.

Co - cíl evaluace	Kdo - kdo provádí evaluaci	Kdy - jak často	Jak:		
			Kritéria, vstupní informace:	Techniky, formy vyhodnocování	Výstupy:
Individuální rozvoj dětí osobnost dítěte, jeho rozvoj, individuální cíle u dětí, učební pokroky, výsledky vzdělávání, školní zralost	učitelka	průběžně	- očekávané výstupy, dílčí cíle, kompetence znalost chronologického vývoje dítěte	- pozorování projevů dítěte v MŠ (plánované, nahodilé) - rozbor výsledků činnosti dětí	- záznam v sešitu zpětné vazby
	učitelka	min. 2x ročně dále dle potřeby	- záznamy v sešitu zpětné vazby, cílené pozorování, výsledky činnosti dětí závěry hodnocení TČ, TC	- oregonská metoda diagnostiky - porovnání výsledků činnosti dětí v osobních portfoliích – sledování vývoje	- záznamy v oregon. diagnostice - založení VV prací dětí do osobních portfolií
	učitelka + rodiče	min. 2x ročně (říjen – listopad březen – duben)	- záznamy v oregonské diagnostice - informace od rodičů - stanovení individuálních cílů u dětí	- vstupní dotazník - konzultace s rodiči - stanovení x vyhodnocení individuálních cílů u dětí	- individuální plán rozvoje dítěte (IP) - přehled individuálních cílů u dětí na třídě
	učitelka + rodiče	květen – červen – budoucí prvňáčci	- očekávané kompetence - dosažené individuální cíle u dětí (IP)	- přehled klíč. kompetencí	- záznam v přehledu klíčových kompetencí
Vzdělávací výsledky	ředitelka, učitelky	2x ročně záznam do diagnostiky (nebo dle potřeby)	- individuální dotazník pro rodiče očekávané výstupy, dílčí cíle - systematické sledování vzdělávacího pokroku každého dítěte ve všech	- pozorování, oregon. diagnostika, sdílení mezi učitelkami	- záznamy v diagnostice dle potřeb vypracování PLPP, IVP, další plán rozvoje dítěte

			vzdělávacích oblastech - efektivita navrhovaných opatření - zlepšování vzdělávacích výsledků		
Třídní vzdělávací program (TVP) tematická část (TČ) tematický celek (TC)	učitelka + dle zájmu i rodiče	po ukončení TČ po ukončení TC	- zájem dětí - vhodné podmínky (zajištění UP, materiálů v CA) - eliminace rizik - naplňování dílčích cílů - naplňování individuálních cílů dětí – IP - co bylo splněno x nesplněno, k čemu se budeme vracet <i>Z hlediska kompetencí:</i> - co se děti naučily - jaké zkušenosti, hodnoty, postoje získaly - jaký měly prostor pro samostatnost	- průb. poznámky v plánu TČ - písemné zhodnocení TČ - tabulka hodnocení TC - přehled dílčích cílů k TC - IP dětí	- záznam v hodnocení TČ - záznam v tabulce hodnocení TC - záznam v přehledu plnění dílčích cílů, záznam v IP dětí
TVP celkově	učitelky + dle zájmu i rodiče	1x ročně konec šk. r. u dětí odcházejících do ZŠ na konci šk. roku	- vhodnost zvolených TC vzhledem k dětem, jak naplňujeme dílčí cíle - dosahování individuálních cílů – IP - dosažení klíčových kompetencí	- celkový přehled zařazení dílčích cílů v TVP - přehled dosažených kompetencí - písemné hodnocení šk. r. se závěry	písemné vyhodnocení: - přehled dílčích cílů - dosažených kompetencí - závěrečná zpráva za šk. r.

8 Přílohy

8.1 Vhodné UP pro ČG a MG

ČG i MG	ČG	MG
Elektronická albi tužka - viz. příložený seznam	Poslouchejte zvuky	Kuličkový kód
Logico - viz. příložený seznam	Řekni mi: 1) Zodpovědnost 2) Nouzové situace	Marbelino
Small foot logická hra písmena a čísla	Smirková abeceda	Educo: Změř a porovnej
Pískovnička	Montessori pohyblivá abeceda	UP Spočítej množství
Psací stroj	Interaktivní pohádka: 1) Řemesla 2) Sněhurka	UP Najdi a přidej – Educo počty
Mapy	Dřevěná abeceda (Montessori)	
Vkládačky: písmenkové a číslicové	TT-BEEBOT podložka: 1) Pohádky 2) Abeceda	TT-BEEBOT 3D tělesa a barvy
Společenská hra: 1) Cortex 2) Pexeso 3) Domino 4) 1, 2, 3 stop	Společenská hra: 1) Mluvím správně 2) Vadí/nevadí 3) Nešťourej se v nose 4) Dávej bacha 5) Activity děti 6) Pexetrio 7) Jeníček a Mařenka 8) Červená Karkulka 9) Tři prasátka 10) Dixit	Společenská hra: 1) Člověče, nezlob se 2) Auto math 3) Opičí závody
Mozaiky: abeceda a čísla	V kostce plus abeceda	Počítání s kolíčky
Tiskátka: písmena, čísla a tvary	Povím ti, mami 1 a 2	Vkládačka s drobnými tvary
Kostka: písmena a čísla	Naučná hra protiklady a emoce	Modré trojúhelníky v krabici
Časopis Sluníčko	Magnetická písmena	3D kostky
Pracovní sešity, listy	Abecední skříňka	Sudoku
ICT hry	Dřevěná navlékací písmena	První matematika – vše o mně (rodina)
Knihy, encyklopedie, atlasy	Abeceda s pruhem	Piškvorky na ŠZ
Vlak se zvířaty – puzzle a písmena	Grafomotorická tabulka	Počítadla

Geodesky	Magnetická kniha Vánoce	Barevný kód
	Hádky Dráčka Fráčka 1 a 2	Korková lienka – beruška
	Abeceda: vzdělávací paměťová hra	Lineární počítadlo
	Sled událostí: karty	Abacolor
	Sestav puzzle a vyprávěj: 1) Na výletě 2) Na procházce 3) O farmě 4) O ZOO	Beta 4: malý počítač
	Deník „medvídka Cestovatele“	Gama 3: kolik je hodin?
	Pod lupou	1-10 maths!
	UP Najdi a přidej	UP Tyčková hra
	Pohádky z kufříku: 1) Vánoční příběh 2) Budulínek 3) Noemova archa 4) Perníková chaloupka 5) O červené Karkulce	UP Hříbečková mozaika
		Miklink
		Korálky (tvary, barvy, velikost)

8.2 Seznam Albi knih a Albi pomůcek

Umístění: izolace

<p>Příroda a zvířata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvířátka z divočiny (mini) • Zvířátka v ZOO • Domácí zvířátka (mini) • Pozoruhodní savci (dvoulist) • Jehličnaté stromy (dvoulist) • Hravá přírodověda • Svět zvířat • Veselá zvířátka – pexeso (krabička) • Lesní zvířátka (mini) <p>Roční období:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaro (mini) • Léto (mini) • Podzim (mini) • Zima (mini) 	<p>Pohádky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohádkové bytosti • Pohádkové učení • Mořské pohádky <p>Jiné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Denní činnosti (mini) • Encyklopedie pro školáky • Už vím jak • Moje první barvy a tvary • Betlém • Dinosauři • Atlas světa • Když myšky šeptají • Když roboti brebentí • Česká republika • Vesmír
--	--

<p>Dopravní prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopravní prostředky (mini) • Letadla a letectví (dvoulist) • Dopravní prostředky – pexeso (krabička) <p>Povolání:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lékař (mini) • Policista (mini) • Učitel (mini) • Zvěrolékař (mini) • Popelář (mini) 	<ul style="list-style-type: none"> • Evropa na talíři • Hravá písmenka • Hravá čísla • Hravý sport • Naše tradice • Encyklopedie pro předškoláky • Hudební nástroje – pexeso (krabička) • Zvuky kolem nás – pexeso (krabička) • My First English • Předškolák v cukuletu • Toulky s duchem Hugem • Hra do auta (hra – 3x volant)
--	--

Umístění: na třídách

ŽLUŤÁSCI	BĚLÁSCI	MODRÁSCI
<ul style="list-style-type: none"> • Vánoční koledy • Vesmír (puzzle) • Zvířátka z lesa (puzzle) • Hasič (mini) • Lékař (mini) • Můj svět • Doprava • Moje první čísla • Zvířátka na statku • Člověk a příroda • Lidské tělo • Atlas světa • Domácí zvířátka (mini) • Adventní kalendář • Globus • Naše tradice • Hravé učení 	<ul style="list-style-type: none"> • Vánoční koledy • Vesmír (puzzle) • Zvířátka z lesa (puzzle) • Hasič (mini) • Lékař (mini) • Můj svět • Doprava • Moje první čísla • Zvířátka na statku • Člověk a příroda • Lidské tělo • Hravé učení • Adventní kalendář • Globus 	<ul style="list-style-type: none"> • Vánoční koledy • Vesmír (puzzle) • Zvířátka z lesa (puzzle) • Hasič (mini) • Lékař (mini) • Můj svět • Doprava • Moje první čísla • Zvířátka na statku • Člověk a příroda • Lidské tělo • Atlas světa • Adventní kalendář • Globus

8.3 Seznam souborů LOGICO ve třídě Žlutásků

PRIMO	PICCOLO
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ve školce 2. Den s Luckou a Vojtou 3. Malujeme, kreslíme, stavíme 4. V nemocnici 5. Vnímej a povídej 6. Barvy a tvary 7. V dětském pokoji 8. Na nákupu 9. Auta – Vlaky – Letadla – Lodě 10. Kamarádi 11. Na hřišti a u vody 12. Jaro 13. Léto 14. Podzim 15. Zima 16. Část a celek 2 17. S dědou 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Připraven ke startu – Dívej se a přemýšlej 2. Připraven ke startu – Tvary – Vzory – Množství 3. Připraven ke startu – Pozorování – Odhalování – Vyprávění 4. ČJ základní cvičení 1 – rozšíření slovní zásoby 5. ČJ základní cvičení 1 – rozvíjení jazykového city 6. Začínáme počítat – čísla do 10, zacházení s čísly 1 část 7. Začínáme počítat – čísla do 20, zacházení s čísly 1 část 8. Prvouka – rostliny v lese, na poli a v zahradě 9. Prvouka – roční období – Počasí – Čas 10. Prvouka – tělo a zdraví 11. Předčtenářské dovednosti – vizuální vnímání 12. Pohádky – Sněhurka a sedm trpaslíků a Popelka 13. Prvouka – dříve a dnes 14. Prvouka – sporty

MINI LUK	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cvičení pro předškoláky – Bára a Tom ve volném čase 2. Malá škola zraku a logiky 1 – kombinační cvičení 3. Malá škola zraku a logiky 2 – kombinační cvičení 	

8.4 Seznam souborů LOGICO ve třídě Bělásků

PRIMO	PICCOLO
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ve školce 2. Den s Luckou a Vojtou 3. Malujeme, kreslíme, stavíme 4. Na statku 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Připraven ke startu – Dívej se a přemýšlej 2. Připraven ke startu – Tvary – Vzory – Množství

<ol style="list-style-type: none"> 5. Počítání a porovnávání 6. Oblékáme se 7. S dědou 8. U babičky 9. Auta – Vlaky – Letadla – Lodě 10. Kamarádi 11. V zoologické zahradě 12. V nemocnici 13. Jaro 14. Léto 15. Podzim 16. Zima 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Připraven ke startu – Pozorování – Odhalování – Vyprávění 4. ČJ základní cvičení 1 – rozšíření slovní zásoby 5. ČJ základní cvičení 1 – rozvíjení jazykového citu 6. Začínáme počítat – čísla do 10, zacházení s čísly 1 část 7. Začínáme počítat – čísla do 20, zacházení s čísly 1 část 8. Prvouka – rostliny v lese, na poli a v zahradě 9. Prvouka – domácí a lesní zvířata 10. Prvouka – bezpečnost a orientace v silničním provozu 11. Pohádky 2 – Červená Karkulka a Vlk a sedm kůzlátek 12. Prvouka – dřívě a dnes 13. Prvouka – sporty 14. Prvouka – tělo a zdraví
--	---

<p>MINI LUK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U nás doma – procvičování slovní zásoby 2. Předškolní příprava – dáme si rozcvičku 3. Předškolní příprava – dáme si rozcvičku 4. Procvičování slov. zásoby – rok s Bárrou a Tomem 5. Co se děje ve školce 2 	
---	--

8.5 Seznam souborů LOGICO ve třídě Modrásků

<p>PRIMO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ve školce 2. Den s Luckou a Vojtou 3. Malujeme, kreslíme, stavíme 4. Oblékáme se 5. V ZOO 6. Auta – Vlaky – Letadla – Lodě 7. Kamarádi 8. Jaro 9. Léto 10. Podzim 11. Zima 12. Část a celek 3 13. U babičky 	<p>PICCOLO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Připraven ke startu – Dívej se a přemýšlej 2. Připraven ke startu – Tvary – Vzory – Množství 3. Připraven ke startu – Pozorování – Odhalování – Vyprávění 4. ČJ základní cvičení 1 – rozšíření slovní zásoby 5. ČJ základní cvičení 1 – rozvíjení jazykového citu 6. Začínáme počítat – čísla do 10, zacházení s čísly 1 část 7. Začínáme počítat – čísla do 20,
--	---

	<p>zacházení s čísly 1 část</p> <p>8. Prvouka – rostliny v lese, na poli a v zahradě</p> <p>9. Prvouka – exotická zvířata</p> <p>10. Prvouka – jak se co dělá</p> <p>11. Oko ruka – skrývačky</p> <p>12. Předčtenářské dovednosti 1 – vizuální vnímání</p> <p>13. Prvouka – dříve a dnes</p> <p>14. Prvouka – sporty</p>
--	--

<p>MINI LUK</p> <p>1. Rozšíření slovní zásoby</p> <p>2. Co se děje ve školce 1</p> <p>3. Šupito – bezpečně v silničním provozu</p>	
---	--

8.6 Vhodné UP pro rozvoj polytechniky v MŠ II. - pomůcky a literatura

pomůcky	Encyklopedie a knihy pro děti
Plackovač Superbutton	Co se děje pod vodou
Velká dřevěná vrtačka	Co se děje v podzemí
Xyloba orchestra	Co se děje s odpadem
Teifoc – cihličky	Atlas vesmíru pro děti
Dřevěná stavebnice Buko: Malý a velký dům – půdorys	100 českých nej
Pískovnička	Cestovatel časem – vynálezy
Kufřík Malý kutil + kniha	Víš, jak se co dělá?
Domeček se zámkem	Dobrodružství v přírodě 1 a 2
Smart max basic silnice	Jak věci fungují
Magnetrix	Řekni proč – Encyklopedie otázek a odpovědí
Mechanix	Moje první encyklopedie – co je to?
Ninjo věž	Objevuji svět – moje první encyklopedie Larousse
Stavebnice Universum	Oceloví giganti
Vodní tok mega set	Co se děje kolem nás
Stavebnice korbo: ozubená kola	Počasí
UP Síla a pohyb	Řemesla
Stavebnice Římský oblouk	Čím budu?
Bludiště na pružině	Objevujeme Prahu

Anatomie lidské tělo	
Anatomie Žába	
Recyklace papíru	
Třídění odpadu	
Periskop	
Větroměr	
Zátěžové válečky	
Hmatové kostky	
Sluchové kostky	
Pískovnička	
Pískovcová stavebnice	
Hodiny Gama3	
Z čeho se vyrábí	
Počítadlo Montessori	
Sourond – sluchová hra	
Tangram	
Vývojové puzzle	
Logo foukadla	
Mikling	
Diaprojektor	
Projektor	
Kazetový magnetofon	
Stavebnice Vicha	
Dopravní stavebnice	
Malý chemik	
Malý stavitel	
Malý meteorolog	
Doprava – stavebnice	

8.7 Polytechnika v MŠ I. – CA

kde	co	pomůcky
ŠZ a MŠ	Odpoledne pro děti a rodiče	Zpracované moduly TMŠ
A	VV techniky	VV materiál
D	Tvoření	Plastelína Keramická hlína
	Práce s náradím	Nářadí (např. pila, kladivo, vrták, akuvrtačka, šroubovák...) Pracovní materiál (např. dřevo, výřezy, dřevěné polotovary,

		karton...)
	Dětské nářadí	Kouzelný šroubovák Zatloukánky Šroubovací stavebnice (dřevěná, plastová)
	Zkoumání přístrojů	Telefon, budík, klávesnice...
Ručičky	Šití Tkaní	Šicí potřeby Šicí tabulka Tkalcovský stav
K	Stavebnice	Stavebnice (např. kuličková dráha, vláčková dráha, autodráha, kostky, megaformers, magnetická stavebnice, stavebnice CLICK, stick a co...)
MSH	Provlékání navlékání	Provlékačky (např. domácí zvířata) korálky
KaP	Živly: země, voda, vzduch, oheň Objevování světa a techniky	Encyklopedie a knihy
Informatika	Seznamování s technikou, profese	Vzdělávací programy a didaktické hry na tabletech, robotické hračky (blue-bot apod.)
DaH	Hra na hudební nástroje	HV nástroje (i ručně vyráběné)
	Manipulace s loutkou	Loutky (i ručně vyráběné)
Dom	Zkoumání přístrojů	Domácí spotřebiče
	Pečení (např. cukroví)	Spolupráce se ŠK
PaO	Zrakové vnímání	Zrcadla, mikroskopy, měřidla
	Zkoumání materiálů	Váhy, metry, magnety, lupy
	Lisování listů	Lis
	Pokusy s větrem	Foukadla
	Zahradničení – klíčení semínek, péče o záhony na ŠZ	Zahradnické potřeby
	Pokusy vztahující se k tématu	Dle potřeb
PaV	Pokusy s vodou (např. plave/neplave)	Různé nádoby, materiály
ŠZ	Pokusy s vodou, s větrem	Různé nádoby, materiály
	Přírodniny	Využívat dle ročních období
	Péče o záhonky	Semínka, sazeničky, konvičky, dětské nářadí
	Práce s nářadím	Dle potřeb (kladivo, pila, ruční vrtačka na kaštiny apod.)
	Využívání dětského ponku	Dle potřeb
	Dětská vozítka	Koloběžky, odrážedla, dětská kolečka
Pobyt venku, výlety, ŠvP	Pozorování řemesel	

8.8 Pomůcky pro podporu EVVO vzdělávání

CA: P+O/izolace	Knihy	ŠZ
Pomůcka na hmatové cvičení	Česká zima	Lupy
Humanico: 5 smyslů	Počasí	Dalekohledy
Studio MIX – recyklace papíru	Lyžníci z plískanic	Hmyzí vysavač
Zahraj si na meteorologa	Od sněženek ke sněhulákům	Hmyzí hotel
Aquascope Miniland	S Luckou, Jendou a Martínkem: Jaro je tu!, Pavoučí prázdniny	Ptačí krmítka
Sopka	Obrázkové příběhy: Jaro, Léto, Podzim, Zima, Noc, Co se děje kolem nás	Vzdělávací karty – A4 (např. včela, motýl, počítání šišek, kamenů; ptačí hledačka, posloupnost růstu květin)
Anatomie žáby	Albert: Co se děje v mraveništi, Rok v lese, Dobrodružství v přírodě I. a II., Víš, jak se co dělá?, Atlas vesmíru pro děti	Životní cykly – kola (např. mák, dýně, fazole, včela, beruška, mravenec, motýl)
Anatomie lidské tělo	Rok v lese	Pocitový chodník
Solarsystem planety	Rekordy v přírodě	Bylinkový kopeček
Váhy	Odpadové skřítkové	Vyvýšené záhony
Teleskop	Podívej se pod okénko: Co se děje s odpadem?, Co se děje v podzemí?, Co se děje pod vodou?	Záhony
Worm World	O ptácích	Polní kuchyňka
Activity Set – Voda, Magnety, Mechanika	Smysly zvířat: Sluch-čich, Zrak- hmat-chuť	Ovocné, listnaté a jehličnaté stromy
Magnet	Abeceda v zoo	Ohniště
Dalekohledy	Dinosauři	Jezírko
Lupy	Experimentář	
Metry	Velká kniha experimentář	
Vodováha	Snadné vědecké experimenty	
Foukačky	Co dokáže voda a vzduch	
Přírodniny (např. kameny, mušle, písek, ulity, dřevo, luštěniny, semínka apod.)	Zábavné pokusy pro zvědavé děti: voda a světlo	
Odměrky	Tomíkovy objevy	
Kelímky, lahvičky	Vědci v mateřské škole	
Semínka	Řekni proč	
Provázky	Atlas lidského těla	
Zástěry, rukavice	Velký atlas zvířat pro děti	
Mapy	Moje první encyklopedie, Co je to?	
Voltík	Objevují svět Moje první encyklopedie	
Nakličovací miska	Knižní svazek: Náš hmyz, Náš les, Ryby našich vod, Z ptačí říše, Chránění a ohrožení živočichové	

Různé materiály (např. cihly, molitan, látky apod.)	Kapesní atlas: Ryb, obojživelníků a plazů, Léčivých rostlin, Rostlin, Rostliny strání, skal, křovin a lesů	
Hnízda	Podivuhodná zvířata	
Peří, zvířecí srst, chlupy, vejce	Chránění a ohrožení živočichové	
Živočichové (např. pavouk)	Naše rostliny v lékařství	
Kávomlýnek	Babiččiny bylinky	
Sáček: Příroda do kapsy: hmyz, květiny, pokusy	Okrasná zahrada	
Vývojové puzzle papírové: rosnička, vážka, mravenec, beruška, jak roste lípa	Zakládáme zahradu	
Dřevěné vícevrstvé puzzle: květina, brambora, mrkve, jahoda, jablko	Hrajeme si s dětmi v zahradě	
Dřevěná razítka: listy a plody, stopy zvířat	Plody planých a parkových rostlin	
Soubor karet – zvířata kolem nás	Zelený domov	
Skládačka s kostkou – mravenec	Houby – poznáváme, sbíráme, upravujeme	
	Environmentální výchova v MŠ	
	Od báboviček k magnetům	
	Výchova k péči o životní prostředí na MŠ	
	Člověk a životní prostředí	
	Pojďte s námi do přírody – hry pro MŠ	
	Hrajeme si na přírodu	
	Pracovní sešity a pracovní listy – např. Lipka	

